

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983

de Moeial

November 2011

Dra Engelstalige wolken aan de Brusselse einder?

Interview met rector De Knop - Fourier - Israëllobby - Picqué - VVS - XL-Air

November 2011 - Inhoud

Pagina 8

Pagina 13

Pagina 16

3. **Edito**
Don't touch my Flemish!
Hoofdredacteur
4. **Nieuwsflits Onderwijs**
5. **Grootse bouwplannen aan de VUB**
Toekomst KultuurKaffee nog steeds onzeker
Ruben Claesen
6. **Toelage XL-Air alweer ter discussie**
Gevoelig kotentekort in Franstalig België
7. **BXL-Politique**
Wat brengt het nieuwe politieke jaar in de hoofdstad?
Nathaniël Bovin
8. **“Nu stoppen, dat zou een beetje vaandelvlucht zijn”**
Uitgebreid interview met rector Paul De Knop
Ruben Claesen
12. **Een brief aan mijn kotbazin**
Lezersbrief
Sandro González-Maseda
13. **Studenten engageren zich niet minder, maar vooral anders**
Gastcolumn
Koen Torremans
14. **'s Lands vergeten gloriel**
Fotoreportage: industrieel erfgoed in Brussel
Sarah Fellahi
16. **‘Utopisch socialisme’: Charles Fourier (1772-1837)**
Filosoof of uitvinder?
Joren Janssens
20. **Ni gauche, ni droite**
Ouderwets kwaad?
Nathaniël Bovin
21. **Het nieuws van morgen**
De Wall Street-editie
Kenneth Pontzelel
22. **Lucas Catherine - De Israëllobby**
Boekreview
Kenneth Pontzeele
24. **Het Vrije Kommunistje**
25. **Agenda**
26. **Cafétip**
27. **Colofon**
28. **Achterflap**

Foto voorpagina: Sarah Hamdi

Edito

Don't touch my Flemish!

DOOR RUBEN CLAESEN - HOOFDREDACTEUR

“**H**oe durven ze, die Flaminganten?” zong Hugo Raspoet ooit. Heel wat VUB-studenten moeten hetzelfde gedacht hebben, toen ze op 8 oktober de opiniepagina's van De Morgen opensloegen. Trots stonden daar Kris Van Dyck en Vera Celis, twee N-VA'ers en Vlaams parlementsleden, te schitteren met een titel die niets aan de verbeelding overliet: 'Nederlands aan de Free University of Brussels'. Lees het niet als een informatieve kop, maar als een gebod. Een uitroepeten erachter zou de boodschap nog duidelijker gemaakt hebben. Pas maar op, rector De Knop, de Vlamingen komen.

Het is de VUB-gemeenschap niet ontgaan. Dat bleek ook op het kopstukken debat van het LVSF, toen de zaal zichtbaar opleefde toen de kwestie aangesneden werd. Niet vreemd ook, Celis en Van Dyck stellen de financiering van de VUB vanwege Vlaanderen in vraag als het hoog blijft inzetten op internationalisering en de verengelsing van het hoger onderwijs op die manier nog meer in de hand werkt. De directe aanleiding was dan ook het idee van De Knop om de 'taalpariteit' van opleidingen op te heffen. Vandaag is het immers zo dat er voor iedere anderstalige opleiding een Nederlandstalig alternatief moet bestaan.

Dat nooit, dachten Celis en Van Dyck. Onder het motto 'wiens brood men eet, diens woord men spreekt' borduurden ze voort met wel erg stompe naalden. Helemaal over de schreef gaan de dame en heer pas hier: "Of lonkt De Knop nog meer naar zijn collega's van de ULB?" Een dreigement, platvloers en wereldvreemd, het contact met de werkelijkheid verloren. Dat onze Vlaams-Nationalistische Vrienden niet meer klagen over toespelingen op de Tweede Wereldoorlog, als hun boodschap de ondertoon 'verboden mee te heulen met de vijand' met zich meedraagt. En dan zouden ze nog in het voor hen atypische kamp zitten.

De Vrije Universiteit Brussel heeft meer gemeen met zijn moederuniversiteit Universit  Libr  de Bruxelles dan met alle provinciale instellingen uit het gedroomde Vlaanderenland samen. Een 'logisch' doorgetrokken lijn brengt hen dan natuurlijk bij de inmiddels legendarisch geworden Taalstrijd: "Twee eeuwen geleden vonden sommigen dat het Nederlands of het 'Vlaams boerentaaltje' niet geschikt was voor het hoger onderwijs."

Wat rest er ons dan gezocht wanneer dat zootje zich weer wentelt in de rol van kaakslagvlaming. Argumenteren op basis van rechten die tientallen jaren geleden al verworven zijn en waarvan de strijd geenszins vergeleken kan worden met de situatie van vandaag, is het rationele debat geweld aandoen. Trouwens, ook in Franstalig België is lang niet iedereen zo happig op die verengelsing van het hoger onderwijs. Franstaligen hebben immers de neiging ook wel van hun taaltje te houden.

Waar gaat dit eigenlijk om? Zijn Celis en Van Dijk bang dat het Engels een extra drempel wordt voor de jonge Nederlandstalige om de stap naar een universiteit te zetten? De barrière die het Engels zou opwerpen is bijlange niet zo groot als de sociaal-economische factoren die jongeren er wel van weerhouden, zoals onlangs nogmaals aangetoond is door een studie van de UGent. Factoren die hun partij overigens niet meteen geneigd is de wereld uit te helpen. Dat maakt u ons niet 'diets'.

Zijn ze oprecht bevreesd dat het Nederlands door het Engels onder de voet zal worden gelopen en verdrongen? Of willen ze simpelweg punten scoren bij de

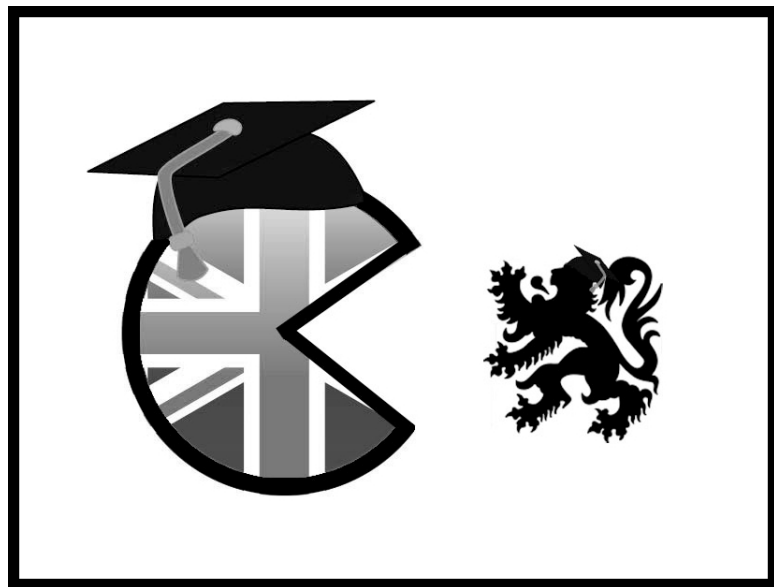
kiezer door nog eens met de al zo vaak vertoonde spierballen te rollen? "Het staat de rector van de 'Free University of Brussels' dan vrij om in zijn geglobaliseerde wereld te gaan zoeken naar investeerders die even gul zijn als de Vlaamse gemeenschap", klinkt het op het einde. Wat is dit anders dan pompeus de eerste viool willen spelen zonder ooit een notenbalk gezien te hebben?

Wil de VUB in de toekomst een rol van betekenis spelen, dan zal het, nog veel meer dan nu het geval is, moeten inzetten op internationalisering, tot spijt van jongens en meisjes als Kris en Vera. In een dwingend carcan van taalwetgeving waarin ons onderwijs verzeild is geraakt, is dat niet mogelijk. Het is het bestaan van grote jongens als de KUL en UGent verzekeren, maar de VUB zal erdoor in de problemen komen.

De VUB ligt namelijk in Brussel, omgordeld door een omgeving waar Nederlands meer niet dan wel de voertaal is en ook nog eens beconcurrerd door een rist aan hoger onderwijsinstellingen, zij het Frans-, Engels- of Nederlandstalige (de HUB niet in het minst). Het wordt tijd dat onze Vlaamse beleidsmakers die specifieke rol van Brussel inzien en haar niet blijven beschouwen als pendelhoofdstad.

Het Nederlands is nu eenmaal een dwergtaal. ◆

**Wat rest er ons dan gezocht
wanneer dat zootje zich weer
wentelt in de rol van
kaakslagvlaming.**

Nieuwsflits Onderwijs

- De maaltijdkaart bij de Sociale Dienst van de VUB staat ter discussie. In de toelichting bij de begroting voor 2012 staat er onder de titel 'Sociale dienst – Jobdienst': "Bij de sociale dienst wordt onderzocht om betoelaging via de maaltijdkaart stop te zetten. In dat geval valt deze aparte kost weg vanaf volgend academiejaar." Overigens blijkt de discussie rond de maaltijdkaart binnen de geplande hervormingen van de hele Sociale Dienst te worden gevoerd. Zo zal "de personeelskost aangepast worden aan de reële situatie."

- De Vlaamse studentenkoepel VVS richt een interne commissie op om het bestuursprobleem aan te pakken. Doel is het wegwerken van het structurele participatietekort. Met twee effectieve bestuurders zit VVS in een neerwaartse spiraal. De commissie zou allereerst een congres beleggen waarin participatie centraal staat. Tweede doel is het bereik van VVS vergroten. Essentiële discussies als de verhouding student-studentenraad-studentenkoepel zullen niet geschuwd worden.

- Nog bij VVS is het beleidsplan goedgekeurd op de eerste plenaire zitting van het academiejaar (6 oktober). Opvallend is de aandacht voor studietrajectbegeleiding. VVS wil de punten van kritiek van studenten uit de verschillende instellingen bundelen en zo oplossingen aanreiken. Studietrajectbegeleiders die bedolven raken onder het werk, het blijkt een fenomeen dat bij wel meer instellingen opduikt.

- Ten slotte is het VVS-lidmaatschap van de Evangelisch Theologische Faculteit (Heverlee) officieel bekrachtigd. Vorig academiejaar mocht ETF al een jaartje proefdraaien, nu zijn de Leuvenaars dus volwaardig lid. Aan de bekrachtiging ging een stemming vooraf: op twee VUB-onthoudingen na, stemde elke student voor.

- Waar VVS te kampen heeft met een tekort aan engagement, leeft FEF, De Fédération des Etudiants Francophones, op een wolk. Met zes bestuurders, acht studenten in het uitvoerend comité en een algemene vergadering met doorgaans meer dan vijftig studenten, baant de Franstalige studentenkoepel zich gezwind een weg door de eerste maanden van het academiejaar. Op een persontbijt werden de krachtlijnen voor 2011-2012 voorgesteld: op het programma staan een campagne voor meer publieke middelen voor het hoger onderwijs en een grootschalige actie tegen een nakende

oriënteringsproef, die ook in het zuiden van het land met de dag waarschijnlijker wordt.

- Begin oktober viel er ook een opmerkelijke profrenruil te noteren. Marc Cogen, op een zijspoor beland bij de Universiteit Gent, krijgt een nieuwe kans aan de VUB, terwijl Herman Matthijs, docent aan de faculteit Politieke, Economische en Sociale wetenschappen, de omgekeerde beweging maakt.

- Op de algemene vergadering van de VUB-studentenraad (20 oktober) is de projectpot-aanvraag voor de VUB-skireis aanvaard. Dat betekent dat er zo'n 250 euro uitgetrokken wordt voor de promotie van de trip naar Les Arcs. Ook werd aangekondigd dat er een evaluatie van de projectpot komt. De toedeling blijkt te arbitrair en ook aan de bekendheid van die projectpot binnen de studentenpopulatie dient gewerkt te worden.

- Op korte termijn worden de VUB-koten uitgerust met blauwe pmd-zakken en bijhorende vuilbakken. Dat bleek uit een reactie van Ludo Reuter, diensthoofd VUB-Huisvesting, op het afvalstoffenplan van facility manager Patrick Steen op diezelfde vergadering. Ook bruikbare maar afgedankte meubels zullen voortaan niet meer naar de container, maar naar de kringloopwinkel verwezen worden.

- De MIVB-prijzen blijven niet ter plaatse trappelen. Dit academiejaar ging de prijs voor de 8000 abonnementen voor studenten van Nederlandstalige hoger onderwijsinstellingen, al fors de hoogte in (een stijging met meer dan vijftig procent, van 45 naar 100 euro), nu is het reguliere MIVB-tarief aan de beurt. Jongeren onder de 25 jaar die niet onder een voordeeltarief van de Vlaamse of Franstalige gemeenschap vallen, zullen 430 euro moeten gaan betalen in plaats van de vroegere 373 euro.

Het is nog niet bekend of dit een weerslag gaat hebben op de Brik-abonnementen voor studenten. "Elk jaar moeten we daarover nieuwe onderhandelingen voeren", aldus Br(ik)-medewerker Kasper Demeulemeester.

- Zo'n vijfhonderd ULB-studenten die aan hun universiteit een attest vroegen om een voordelig abonnement op het openbaar vervoer te bekommen, zullen de wenkbrauwen gefronst hebben. "Voici ton attestation Stib... Connard", stond er te lezen. Blijkbaar hadden twee informatici, bij wijze van test, een nog aan te passen standaardmail ontworpen. Jammer voor hen dat net het aanpassen vergeten werd en de mail verkeerdelijk en vlijtig werd rondgestuurd. ❖

(rc, nb)

Sarah Hamdi

Voici ton attestation STIB... connard.

Grootse bouwplannen aan de VUB

Toekomst KulturKaffee nog steeds onzeker

DOOR RUBEN CLAESEN

An het begin van het academiejaar 2015-2016 zou de VUB een nieuw kotencomplex rijker moeten zijn. Zo'n 650 kotstudenten zouden er onderdak kunnen krijgen, maar naast huisvesting zijn ook onderwijs, onderzoek, administratie en waarschijnlijk ook cultuur inbegrepen in de bouwplannen. De beslissing over het al dan niet afbreken van het huidige KulturKaffee is dus nog altijd niet gevallen. In ieder geval is het einde van de legendarische campuskoten in zicht.

Architect Willy Van Der Meeren had waarschijnlijk nooit gedacht dat de door hem ontworpen campuskoten, oorspronkelijk bedoeld als voorlopig, nog steeds rechtstaan. Daar komt dra een einde aan: de verouderde koten op de campus worden afgebroken en in de plaats daarvan komt een prestigieus nieuw complex aan de kant van de Triomflaan. De huidige capaciteit van 380 campuskoten wordt zo verhoogd naar 650. Geen overbodige luxe, koten zijn er de dag van vandaag immers nooit genoeg. Tweejarige masters voor de humane wetenschappen, toename van Ehb-studenten na de academisering van sommige hogeschoolopleidingen en de nauwe samenwerking met de ULB: allemaal factoren die de vraag naar koten zullen vergroten.

Concreet komen er 105 units met 6 standaardkamers (ca. 14m²) en 4 units met 4 standaardkamers en 1 kamer voor rolstoelgebruikers. Elke unit zal beschikken over een gemeenschappelijke keuken/leefruimte, badkamer met twee douches en twee lavabo's en twee wc's. Het stopt echter niet bij studentenhuishuizing: ook de Dienst Huisvesting, les- en zes kringlokalen, parking, een vergaderzaal met uitstraling en onderzoeksruimten krijgen hun plaats in de nieuwbouw. Ook wordt er gekeken naar een verbinding met de Esplanade aan de zijde van gebouw G. Zo zou er komaf gemaakt worden met het verlaten, doodlopende stuk van de Esplanade.

Niet alleen de huidige campuskoten, maar ook gebouw Y zal tegen de grond gaan. Dat betekent dat de studenten binnenkort naar de benedenverdieping van de Schoofslaankoten moeten voor de Medische Dienst. Ook de Studentenraad moet verhuizen. Liefst zou die naar Triomflaan 35 vertrekken en zo onderbuur van onze redactie worden, maar het VUB-bestuur geeft de voorkeur aan een meer zichtbare plek. Een mogelijkheid zou een campuskot zijn: eentje zou niet onder de sloophamer moeten om de herinnering levendig te houden en heringericht worden.

De beslissing over gebouw Y', dat onder andere onderdak biedt aan de Cultuurdienst en het KulturKaffee, wordt door de VUB doorgeschoven naar de architect. Die zal de keuze krijgen: ofwel integreren – zowel praktisch als architecturaal – ofwel afbreken en plaats voorzien in de nieuwbouw. De definitieve beslissing omtrent de toekomst van het huidige KK wordt verwacht in de eerste helft van het tweede semester, wanneer de architect bepaald wordt. Dan gebeurt het uitschrijven van een opdracht in een adviescomité, waarin overigens ook de student vertegenwoordigd zal worden middels twee studentenraadsleden.

Voor de financiering gaat de VUB samenwerken met een private partner in een pps-constructie (publiek-private samenwerking, nvdr.). Dat betekent dat de VUB het complex de eerste 25 jaar zal huren van die partner, om vervolgens eigenaar te worden. Waar die private partner alvast geen aanspraak op kan maken, zijn de architecturale ontwerpen. Die zijn uit de constructie gelicht en blijven hoe dan ook eigendom van de VUB.

Gebouw Y, dat sowieso onder de sloophamer gaat

Er zijn echter nog wel enkele budgettaire knopen door te hakken. Eén daarvan is de duurzaamheidsfactor. Voor advies heeft de VUB het bedrijf Grontmij, een advies- en ingenieursbureau voor duurzame infrastructuur en mobiliteit, onder de arm genomen. Dat heeft verschillende paden uitgewerkt: ruwweg kan de VUB kiezen voor een klassieke bouw met minimale of maximale aanpassingen in het kader van duurzaamheid, of voor een passiefbouw. Die laatste optie zou de energiekosten tot het minimum beperken en zelfs de mogelijkheid openlaten om zelf energie op te wekken, maar kost ook heel wat meer dan de twee overige opties. Verwacht wordt een gulden middenweg tussen de klassieke bouw met maximale aanpassingen en de zogenaamde passiefbouw.

Samengeteld zou het kostenplaatje voor de VUB ergens tussen de 18 en 27 miljoen euro liggen, afhankelijk van de grootte van de externe lening die het kan afsluiten. Mocht gebouw Y' afgebroken worden, zou daar nog eens 2 miljoen bijkomen. De private partner zal dan op zijn beurt voor 26,4 tot 35,4 miljoen tussenkomen. ⚡

Toelage XL-Air alweer ter discussie

Op de agenda van de plenaire vergadering van de Studentenraad van 20 oktober stond onder andere het moreel verslag van studentenradio XL-Air. Dat is de gezamenlijke studentenradio van de Vrije Universiteit Brussel en de Erasmushogeschool Brussel en zendt dagelijks 's avonds uit via internet. De studentenradio is vooral belangrijk voor studenten van de opleiding *Radio* van de Erasmushogeschool. Zij hebben bij XL-Air de mogelijkheid om stage te lopen en hun vaardigheden te ontplooiën.

Aanslepende kwestie

Al jarenlang uit de Studentenraad kritiek op Radio XL-Air omdat de studentenzender met een aantal structurele problemen kampt. Hoewel er kwaliteitsvolle programma's geproduceerd worden, is het aandeel van VUB-studenten minimaal, zo ook de zichtbaarheid van de radio op de VUB-campus. Twee grote struikelblokken voor de Studentenraad, aangezien deze de studentenradio elk jaar een subsidie van ruim 4000 euro toekent, daar waar de EhB slechts 2000 euro sponsort.

Vorig jaar kreeg Radio XL-Air haar laatste waarschuwing in de vorm van een reeks expliciete eisen waaraan de organisatie tegen het huidige academiejaar aan moest voldoen. Tevens werd XL-Air uitgenodigd op een informele vergadering onder de auspiciën van de toenmalige voorzitter

van de Studentenraad, maar die vergadering heeft nooit plaatsgevonden. De huidige Studentenraadsvoorzitter, Joerie Lersberghe, zat wel in de zomer wel met XL-Air rond de tafel. De studentenradio gaf toen te kennen weinig tijd te hebben om zich met aanwerving en zichtbaarheid bezig te houden.

Interne vergadering

Voorafgaand aan de plenaire vergadering werd er een interne vergadering belegd over het moreel verslag van XL-Air. Hoewel de opkomst voor deze vergadering beperkt was, was de discussie er niet minder vurig om. De voorstellen over wat nu te doen met de studentenradio, varieerden van het volledig stopzetten van de subsidies tot een uitzetting uit het huidige lokaal, dat zich bij de kringlokalen aan gebouw D bevindt. Uiteindelijk

haalden geen van deze voorstellen het.

Het voorlopig verdict luidde dat de Studentenraad akte nam van het moreel verslag van Radio XL-Air en dat de zender uitgenodigd is op een vergadermoment samen met de Studentenraad. Dat is exact hetzelfde verdict als op de plenaire vergadering van 17 februari eerder dit jaar. Opvallend was overigens de afwezigheid van de vertegenwoordiger(s) van de studentenradio op de plenaire vergadering. Waren ze wel uitgenodigd?

De sage rond XL-Air krijgt ongetwijfeld nog een staartje. ❖

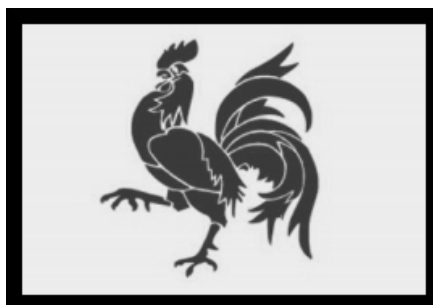
(sr)

Gevoelig kotentekort in Franstalig België

In Wallonië ligt de zogenaamde Olijfbroom-coalitie op ramkoers. Er lijkt een grote consensus te zijn dat er een dringende nood is aan extra koten voor de Waalse studenten, maar Ecolo ziet de voorgestelde bouwplannen niet zitten. Op tafel ligt een uitbreiding van het kotenbestand met 250 per jaar, tot 2014. Ecolo meent echter dat, gezien de omstandigheden op het federaal niveau, het van slechte wil zou getuigen om nu een grote, en volgens hen niet dringende uitgave te bekrachtigen.

Hoewel er in heel Wallonië wel 31.000 koten ter beschikking zouden staan voor ongeveer 27.000 kotstudenten, zijn deze globale cijfers misleidend. Vele van de koten zijn immers moeilijk bereikbaar vanuit de universitaire campussen of verkeren in slechte conditie. Er is in Wallonië namelijk geen overkoepelend orgaan dat enige controle uitoefent op het kotenbestand. Voornamelijk in Namen en Louvain-la-Neuve is er een groot tekort, respectievelijk zijn er momenteel 3.322 koten voor 3.767 kotstudenten en 7.754 koten voor 9.609 kotstudenten. Vanuit de overige partijen wordt

gespeculeerd dat Ecolo met dit dossier de Waalse regeringspartners hun uitsluiting aan de federale onderhandelingstafel wil betaald zetten. Volgens hen heeft Ecolo immers zijn argumenten tegen een verhoging van de capaciteit nooit klaar en duidelijk uiteengezet.

Ook aan de ULB komt men tot de constatactie dat er een belangrijk tekort is aan koten voor de Brusselse student. In Brussel studeren er zo'n 75.000 studenten, waarvan een belangrijk aantal aan de ULB. Deze heeft echter slechts 1.800 koten

ter beschikking, met jaarlijks zo'n 7000 aanvragen voor een kot. Dit betekent dat men ongeveer een kwart van de vraag zelf kan invullen, maar dat de overige studenten aangewezen blijven op de privé-markt.

Ahmed Medhoune, de verantwoordelijke voor de gemeenschapsdiensten aan de ULB, vindt dat onaanvaardbaar. Hoewel de ULB een reeks programma's heeft om studenten op de privé-markt bij te staan en om de koten betaalbaar te houden, lijkt dit onvoldoende. Gemiddelde kotprijzen schommelen nu tussen de 360 à 400 euro voor zo'n 20 m². Aan de ULB wordt er dan ook overwogen om, net zoals aan Nederlandstalige zijde, een tegenhanger van Brjik op te richten. Hieromtrent wordt aan de ULB dan ook een colloquium gehouden op 29 november, dit in samenwerking met onder andere de VUB. ❖

(nb)

Bxl-Politique

Wat brengt het nieuwe politieke jaar in de hoofdstad?

DOOR NATHANIËL BOVIN

Het parlementaire jaar is weer geopend, en in Brussel is men niet minder ambitieus dan elders. Budgetten zullen op orde worden gesteld, mobiliteit verbeterd en tegen 2014 is Brussel de Groene Hoofdstad van de Europese Unie. Uw crèche-naar-keuze zal ruimte zat hebben, evenals de lagere en secundaire scholen van onze jeugdige inwoners. De horeca hoeft binnenkort niet meer te vrezen voor een personeelstekort, en zelfs de administratie wordt eenvoudiger. Kortom, de toekomst lacht ons toe. Voor de Brusselse student, die niet altijd even gemakkelijk in contact komt met de politieke toestand in zijn verkozene gewest, resumeren we even enkele frappante politieke momenten.

De eerste weken van het parlementaire jaar in Brussel zorgden alvast op één manier voor een kleine verrassing. Alsof het de normaalste zaak van de wereld is, liet minister-president Picqué weten dat de openbaarheid van de agenda en notulen van de Brusselse ministerraad, als het aan hem ligt, niet voor morgen hoeft te zijn. Integendeel zelfs, blijkbaar blijven deze maar beter binnenskamers. Picqué liet weten – na een mondelinge vraag van mevrouw Trachte (Ecolo) – dat de openbare toegankelijkheid van dergelijke documenten immers een slechte zaak zou zijn voor de 'sereniteit' die noodzakelijk is bij het nemen van politieke beslissingen. Dat de andere regeringen in België dat wel doen, is geen argument. Rivieren, vrienden en springen, zo gaat het spreekwoord.

Dat deze sereniteit onder druk staat, viel ook wel af te leiden uit de geluiden die bij de oppositie te horen waren. Zo hekelde Elke Roex (sp.a) op *TvBrussel* de verdeeldheid van de regering. Aan sp.a-kant ziet men een sterk beleid nog niet volgen. Het zou echter een spijtige zaak zijn, als louter politieke argumenten een transparant bestuur in de weg zouden staan. Transparantie staat immers overal hoog op de lijst van prioriteiten.

Desalniettemin toonde de minister-president zich hoopvol in zijn beleidsverklaring. Het begrotings-

tekort wordt teruggedrongen met 20 procent, van 313 naar 254 miljoen, en de staats Hervorming zorgt voor een oplossing voor enkele historische Brusselse eisen. Eisen zoals daar zijn: financiële compensatie voor pendelaars en Europese ambtenaren (al kan men zich dan afvragen of het echt noodzakelijk is om de prijzen van de MIVB voor de tweede maal in evenveel tijd sterk te verhogen, gezien net die compensatie voor pendelaars). Ook de bevolkingsexplosie zal nu beter aangepakt kunnen worden, met aanbouw van nieuwe scholen en crèches.

Niet enkel de regering, ook de VGC (Vlaamse Gemeenschapscommissie, nvdr.) deed zijn best om zich bij het begin van dit parlementaire jaar te profileren. Tijdens de voorstelling van hun beleidsplan werden dan ook de prioriteiten geschetst. Ook voor de VGC moet het onderwijs centraal staan. In de eerste plaats ligt de prioriteit wel bij het uitbouwen van kinderopvang en

scholen, gelijkaardige geluiden als die uit de hoek van minister-president Picqué.

Hoewel het tekort op deze niveaus duidelijk is, valt het op dat er vanuit het gewest wel minder aandacht gaat naar dat ander Nederlandstalig onderwijs in Brussel, het universitaire. Het valt dan ook te zien, in hoeverre men kan coördineren met de Brusselse regering en tot op welke hoogte de Brusselse regering en de VGC en COCOF (franstalige tegenhanger van de VGC, nvdr.) aandacht zullen hebben voor het universitaire onderwijs (onafgezien van de gemeenschap waaronder dit onderwijs valt) binnen het gewest.

Brussel 2.0 – A New Deal for Brussels, dat vorig jaar gelanceerd werd om tot een betere coördinatie tussen gemeenten, gewest en de universitaire gemeenschap te komen, lijkt het moeilijk te hebben om enige aanknopingspunt te vinden op het Brusselse gewestelijke niveau. Aan Franstalige kant liet FEF-voorzitter Michael Verbauwghede al verstaan dat de FEF graag de samenwerking rond dit thema met de verschillende beleidsniveaus en de Nederlandstalige studenten zou verderzetten. Vanuit VVS lijkt men tot nu toe weigerachtig te staan, vermoedelijk daar dit een Brusselse kwestie is. Al mogen we hopen dat de VUB hier aan de kar kan trekken. Het charter is ondertekend, valt nog af te wachten of deze slechts dode letter blijft. ♦

Picqué liet weten dat de openbaarheid van de agenda en notulen van de Brusselse ministerraad, als het aan hem ligt, niet voor morgen hoeft te zijn.

“Nu stoppen, dat zou een beetje vaandelvlucht zijn”

Uitgebreid interview met rector Paul De Knop

DOOR RUBEN CLAESEN

Mocht het rectoraat van de VUB een schip geweest zijn, dan was het bureau van de rector precies gelegen op de brug. In het stijlvol ingericht vertrek van Paul De Knop kwam dit interview tot stand, uitgebreid en soms een tikje scherp. Over projecten en dromen, over Oosterlinck en Cogen. Rode draad bleef echter zijn vlaggenschip: de Vrije Universiteit Brussel.

d.M.: Herman Matthijs, VUB-docent aan de faculteit Economische, Politieke en Sociale Wetenschappen, vertrekt naar de UGent. Wat zijn de motieven van zijn vertrek?

Paul De Knop: “Hij vertrekt niet, hoor. Wie zegt dat?”

Herman Matthijs zelf.

Hij wordt gedetacheerd en blijft nog voor twintig procent aan de VUB werken. De Universiteit Gent zal de overige tachtig procent invullen. Hij vertrekt dus niet en zal zich voor een stuk blijven bezighouden met zijn onderwijzende taak bij ons.

Wat zijn de motieven van zijn detachering?

Allereerst is de UGent vragende partij om Herman Matthijs in de rangen op te nemen. Hij heeft dan ook een bijzondere expertise. Verder steek ik niet onder stoelen of banken dat hij problemen heeft met ons beleid. Jaarlijks zijn er aan de VUB immers slechts zestien promotiemogelijkheden tot gewoon hoogleraar. Sommigen moeten meer dan tien jaar wachten op promotie, wat dus een erg competitief gegeven is.

Herman vindt al langer dat hij gewoon hoogleraar moet worden, en zo is er een dispuut ontstaan tussen hem en de universiteit. Hij is misnoegd, met als gevolg dat de sfeer ook een beetje verziekt is tussen hem en de faculteit. Maar kort samengevat: Herman Matthijs beantwoordt niet aan de criteria ter zake en staat niet hoog genoeg op de pikorde om kans te maken op zijn begeerde gewoon hoogleraarschap. Dat was dus een zeer moeilijke situatie, vandaar de gekozen oplossing.

Met Matthijs verliest de VUB wel, grotendeels, een actieve speler in het maatschappelijke debat.

Hij is inderdaad iemand die vaak in de pers komt,

zeker met de actualiteit rond bijvoorbeeld begrotingskwesties. Dat is ook de reden waarom ik hem ook liever niet volledig zou willen zien verdwijnen van de VUB.

Is er enig verband met de komst van Marc Cogen?

De twee detacheringen zijn niet aan elkaar gekoppeld en vonden toevallig op hetzelfde moment plaats. Marc Cogens vraag om naar de VUB gedetacheerd te worden is er al langer. Hij is in Gent inderdaad in opspraak gekomen, maar niet omwille van zijn expertise. Zijn dossier vertoont enkele zwakheden en ik heb hem dat ook gezegd. Maar goed, hij had zich toen toegeleefd op de rectorverkiezingen en daarna waren er intern problemen.

Ik heb hem ook gezegd dat ik van hem inzet en tevredenheid van de studenten verwacht. Indien niet, wordt er een einde aan de samenwerking gesteld. Wij zijn een redelijk eigenzinnige en vrije instelling, het kan niet dat je iemand blokkeert op basis van bewogen uitlatingen.

Een andere actueel item was het opiniestuk van Vera Celis en Kris Van Dijk, twee Vlaams Parlementsleden van de N-VA, in De Morgen, die repliek gaven op een opiniestuk van u. Als u het Engels een te belangrijke rol toedicht, dan zou de financiering van de VUB ter discussie komen. Wat dacht u toen u het las?

Ik dacht: “Shit”. Die reactie was echt overdreven. Nu, ik begrijp dat de N-VA hardnekkig vasthoudt aan het Nederlands. Ik vraag enkel dat men in Vlaanderen eens nadenkt over internationalisering,

zodat we die boot niet missen. Ik heb toch nooit gezegd dat we niet meer in het Nederlands gaan doceren? Al vind ik wel dat we bepaalde uitzonderingen mogelijk moeten maken. Wereldwijd is er bijvoorbeeld een tekort aan vier miljoen artsen. Dat zijn cijfers van de World Health Organisation. Ik word dan ook regelmatig gecontacteerd door ambassadeurs allerhande, van India en Saoedi-Arabië tot Granada en Suriname. Allemaal wilden ze hun artsen hier laten opleiden. Geen probleem voor mij. Maar dan zijn ze verplicht om eerst Nederlands te leren en vervolgens te slagen voor een moeilijk ingangsexamen, ook nog eens in het Nederlands. Is dat niet je reinste bullshit? Een andere mogelijkheid is het organiseren van een Engelstalige opleiding, naast de Nederlandstalige. Dat is dubbelop, dan betaal je het dubbele van nu.

Waar gaan we al die ingenieurs, wiskundigen, scheikundigen en andere wetenschappers blijven halen? Is het dan zo idioot om op internationale studenten te mikken? Tegen 2020 moet 20% van onze studenten een buitenlandse ervaring hebben opgedaan. Dat wil zeggen dat er ook een heleboel studenten naar hier gaan komen. Willen die wel komen als ze in het Nederlands les gaan krijgen? Ik roep de N-VA dan ook op tot meer soepelheid. Als ze dan gaan dreigen om onze subsidies in te gaan houden en verkondigen dat ik niet 'dankbaar' ben, wat is dat dan voor je reinste onzin.

De huidige tekst van de decreetswijziging over het taalbeleid aan de universiteiten, gaat ons nog grotere moeilijkheden geven om in het Engels les te geven. De huidige wetgeving is immers zo flou dat je er wel een mouw aan kan passen. Het was dus tijd om een bommetje te gooien. Al hebben we de decreetswijziging, na overleg met Smet, op enkele punten kunnen versoepelen. Zo zullen studenten dus geen taaltest moeten afleggen als ze een vak in een andere taal dan het Nederlands willen afleggen. Buitenlandse onderzoekers zullen enkel een Nederlandse taaltest moeten afleggen als ze vast benoemd worden, omdat ze dan ook moeten gaan doceren. In het oorspronkelijke voorstel zou elke buitenlandse onderzoeker automatisch een taaltest hebben moeten afleggen.

Nog een actieveling in het debat over het hoger onderwijs, is André Oosterlinck, voorzitter van

“Ingenieurs gratis toelaten en humane wetenschappers het volle pond laten betalen, dat is tasten aan de vrijheid van de universiteit.”

de Leuvense associatie. Hebben zijn uitspraken nog een grote invloed?

André heeft altijd veel invloed gehad en weegt nog steeds zwaar op het debat. Bepaalde uitlatingen vind ik echt wel van de pot gerukt. Ingenieurs gratis toelaten en humane wetenschappers het volle pond laten betalen, dat is tasten aan de vrijheid van de universiteit. Let wel: ik denk dat we inderdaad niet anders kunnen dan het debat over inschrijvingsgelden te gaan voeren. De overheid zal geen extra's voorzien, en de studenten noch minister Smet zijn vragende partij om de studenten meer te laten betalen. We zouden ons kunnen richten op de private markt, maar dan komt onze academische vrijheid weer in het geding.

Een andere mogelijkheid: je kan ook de studentenpool verkleinen.

De KUL en de UGent hebben hun pleidooi voor een ingangsexamen al afgezwakt naar een oriënteringsproef. Ik ben daar niet tegen, alleen vind ik dat zo'n oriëntering in het middelbaar moet gebeuren. Het oriënteringsdossier zal tegelijk behandeld worden met de hervorming van het secundair onderwijs. Ik ben dan weer wel formeel tegen een ingangsexamen. Dat ruikt naar eliteonderwijs.

Dan is er de brede bachelor. Ik ben eigenlijk blij dat mijn collega's zaken voorstellen die wij al toepassen: wij hebben een brede bachelor in de ingenieurswetenschappen en ook deels in de wetenschappen. Of dat nu universiteitsbreed moet, als het ware een propedeusejaar, daar heb ik mijn twijfels over. In Nederland heeft men dat afgeschaft. Waarom komen mijn collega's daarmee op de proppen? Kunnen ze hun hoeveelheden studenten niet aan? En hoe gaan we dat praktisch oplossen? Er zijn nu op sommige plaatsen al te veel studenten voor één aula. Gaat men het Heizelpaleis afhuren?

We hebben nu ook het VUB Career Center geopend. Hiermee nemen we ook de taak op ons om, naast onderwijs en onderzoek, ervoor te zorgen dat de opleidingen en de arbeidsmarkt beter op elkaar geraken afgestemd. Randstad is onze PPS-partner (publiek-private samenwerking, nvdr.) geworden, en voor hen is het ook een hele uitdaging. Zij zijn niet bekend met het organiseren van stages, geen enkel interim-bedrijf trouwens.

Er is altijd wel kritiek op zulke pps-constructies. Met Randstad komt er alweer een merknaam bij op onze Campus.

Als we de middelen hadden, dan deden we het natuurlijk zelf. Ik wil daar wel bij opmerken dat samenwerken altijd impliceert dat je een stukje vrijheid afgeeft. Ik onderteken bijvoorbeeld nogal wat onderzoeksprojecten in opdracht van de overheid 'met embargo': dat wil zeggen een onderzoek uitvoeren dat niet gepubliceerd mag worden. Is dat dan zo academisch vrij?

Gaat u opnieuw kandidaat zijn voor de rectorverkiezingen in het tweede semester van dit academiejaar?

Na wat nadenken heb ik beslist van wel. Ik had nochtans een interessant aanbod van de Europese Commissie (De Knop kon het sportbeleid in Kosovo gaan heropbouwen, nvdr.), maar dat heb ik geweigerd. Ik ben zelfs zover dat ik een tweede Algemeen Strategisch Plan heb voorgelegd op de Raad van Bestuur. De krachtlijnen zijn al goedgekeurd, wat niet betekent dat ik alles vast timmer. Het plan is opgesteld op maat van de universiteit, niet op maat van mijn eventuele tweede mandaatperiode. Ik ben hier nog niet klaar en heb hier nog heel wat projecten op de rails. Nu stoppen, dat zou een beetje vaandelvlucht zijn.

Eén van die projecten is de grootse nieuwbouw die toch heel wat functies zal krijgen: buiten de 650 studentenkotens zal er ook plaats zijn voor onderwijs, onderzoek, administratie en eventueel nog cultuur, als de projectontwikkelaar beslist om gebouw Y' (Kultuurkaffee en Dienst Cultuur, nvdr.) niet te integreren.

De Dienst Studentenbeleid is er niet helemaal gelukkig mee. Die zou opgesplitst worden: een

“Ingenieurs gratis toelaten en humane wetenschappers het volle pond laten betalen, dat is tasten aan de vrijheid van de universiteit.”

Uitgebreid interview met Paul De Knop

Vervolg

deel onderdak in de nieuwbouw, de andere fractie, waaronder de vicerector, zou naar het rectoraatsgebouw verhuizen. Dat zou de bereikbaarheid voor de student niet ten goede komen.

We overwegen inderdaad om alle vicerectoren in het rectoraat onder te brengen. Het zou dus best wel eens kunnen dat de Dienst Studentenbeleid in het nieuwe gebouw zal terechtkomen en de vicerector in gebouw M.

En als de vicerector dat niet ziet zitten?

Ik ben toch ook hoofd van de VUB-bibliotheek en heb daar toch ook niet mijn kantoor? De dienst heeft ons overgemaakt dat ze vrezen dat studenten het rectoraat als een drempel zullen ervaren. Integendeel, het zou pas erg zijn mocht ik van mening zijn dat de student hier helemaal niet welkom was. Het rectoraat mag niet dat gebouw zijn waar studenten niet welkom zijn. Als studenten me nodig hebben: mijn deur staat open.

Zijn er nog hervormingen op til?

We zijn ook bezig aan een nieuw organogram. Ik pleit voor een stijging van drie naar vier volwaardige vicerectoren: allereerst natuurlijk Onderwijs en Onderzoek, daarnaast Studentenbeleid en Internationalisering (nu is er enkel een 'Opdrachthouder Internationalisering, nvdr.). Het organiek statuut dient dan wel nog te worden aangepast.

Ook de invulling van de verschillende diensten wordt heroverwogen. Ik vind het bijvoorbeeld eigenaardig dat de studenten wel mee mogen bepalen wat de prijs is in het studentenrestaurant, maar het beleid zelf niet mogen voeren. Beleid en beheer zijn gescheiden. Dat kadert in de discussie die we aan het voeren zijn: het vergroten van de enveloppe voor studentenbeleid, zodat studenten over meer aangelegenheden die hen aanbelangen, inspraak hebben, zoals dus het studentenrestaurant, maar ook cultuur en sport.

Wat vindt u van de studenteninspraak de laatste jaren? Is er een evolutie?

Ik ben positief verbaasd over de interventies van de studentenvertegenwoordigers op onze Raad van Bestuur. Hun tussenkomsten zijn voorbereid, weldoordacht en op een goede manier verwoord. Naar aanleiding van het Algemeen Strategisch

“Een universiteit zal internationaal zijn of zal niet zijn.”

Plan was hun inbreng dat er best wel wat meer centrale sturing van mijnentwege mocht zijn. Daar stond ik toch van te kijken, dat was in Mei '68 niet waar geweest. Ik begrijp de studenten: ze gaan zakelijker om met dossiers, minder ideologisch-filosofisch.

Ik behoor niet tot de groep die zegt dat de student lui en ongeïnteresseerd is geworden. Het klopt wel dat jullie op een andere manier met zaken omgaan, zeker gezien de nieuwe technologieën. In onze tijd moesten we effectief naar de campus om op de ad valvas de mededelingen te gaan lezen. Nu moeten studenten daar niet meer voor verzamelen. De tijd dat je auditoria nodig hebt, zoals Kris Merckx en Paul Goossens in '68, is voorbij.

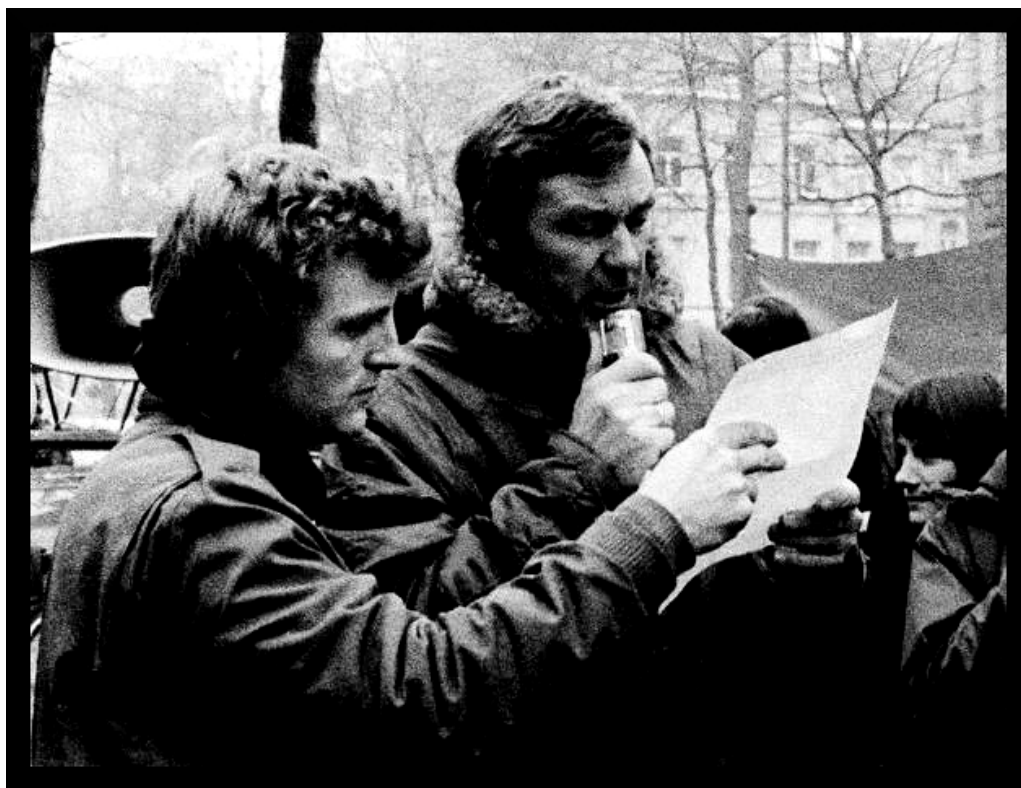
Als studenten dan weer hun nek uitsteken, zoals tijdens de Shame-betoging van vorig academiejaar, vind ik wel dat we hen moeten steunen. Ik ben dan ook onmiddellijk ingegaan op de uitnodiging van de studenten om mee te stappen, ondanks het onbegrip van sommige collega's. Ik ben dan wel een vertegenwoordiger van een instelling, maar ik

vind wel dat ik recht heb op een eigen mening.

Is er nog nieuws over het plan om een school op de VUB in te richten?

We zitten nu eenmaal met een acuut scholentekort in Brussel. Daarom was mijn voorstel aan de minister om het hier te doen. Dat zou voor iedereen voordelig zijn: enerzijds voor de gemeenschap, anderzijds voor de VUB, want dan hebben studenten in, bijvoorbeeld de lerarenopleiding een experimenterschool. Er zou ook een nieuwe dynamiek ontstaan: personeelsleden zouden zich meer in de buurt van de VUB kunnen komen vestigen. We zijn er nog volop mee bezig. Het project staat zeker niet on hold, het Gemeenschapsonderwijs is nog steeds vragende partij. Enkel moet u weten dat er in Vlaanderen gemiddeld elf jaar zit tussen de nood aan een school en de feitelijke oprichting.

We moeten nu nog een goede locatie vinden. We weten ook wel dat de functionaliteit van een lagere school niet echt goed te verenigen is met die van

Kris Merckx (links) met Jan Saeys

studentenkoten. Op de plaats van de tent zal het in ieder geval niet zijn. Een mogelijke piste zijn de kazernes van de federale politie op de Generaal Jacques-laan. Die zijn immers naar het centrum van de stad vertrokken. We zijn nu in onderhandeling met de bevoegde instanties om de kazernes te gaan gebruiken als uitbreidingszone van de universiteit. Een school zou daar perfect passen.

De federale overheid zal daar echter zoveel mogelijk geld willen uit slaan en er zijn nog wel wat kapers op de kust. De ULB is op zoek naar heel wat studentenkamers (5000, nvdr.) en ook de EU is geïnteresseerd: ze willen er een Europese school neerplanten. Nog een, want er zijn al Europese scholen genoeg. Laat ons ook eens denken aan de gewone burger.

Hoe staat het met het hotel op onze campus?

Dat sleept al een tijdje aan, zeven jaar ondertussen. We hebben een portefeuille van 12 miljoen euro, grotendeels van onze privépartner. De bouwvergunning is geleverd, enkel de exploitatievergunning niet. We zouden dus aan de bouw kunnen beginnen, maar het hotel, eenmaal klaar, niet mogen laten uitbaten door die privépartner. We zijn dus aan het wachten op die exploitatievergunning, en die komt er ook niet van vandaag op morgen. Daar moet eerst het Bijzonder Plan van Aanleg voor worden goedgekeurd en dat duurt nog eens twee jaar. Dat wordt opgesteld in samenspraak met de ULB, gezien onze gedeelde campus, alleen is er bij onze collega's wat vertraging opgetreden.

Onze privé-investeerder is inmiddels ook afgehaakt. Een begrijpelijke beslissing: in totaal zal er tien jaar zitten dus de start van het dossier en het starten van de bouw en dan nog eens twee jaar vooraleer het hotel open gaat. Hij wacht nu al zeven jaar, zijn geld is intussen ook in waarde gedaald en gaan lenen bij de banken is in tijden als deze ook niet vanzelfsprekend. Ik heb natuurlijk ook niet stilgezeten, de onderhandelingen met nieuwe investeerders lopen nog. Op de Raad van Bestuur van 6 december ga ik het definitieve project voorstellen: hetzelfde plan, maar dan met een andere geldbronnen. Ik blijf wel overtuigd van de opportuniteit van het hotel. Een universiteit zal internationaal zijn of zal niet zijn. We vinden nergens kamers voor korte verblijven. Zo zouden we dan internationale studenten en docenten veel beter onderdak kunnen geven.

We zijn ook nog bezig met ander projecten. Pleinlaan 9, bijvoorbeeld. We hebben een optie bedongen en overwegen de aankoop. Na de academisering krijgen we er heel wat studenten

“Ik begrijp de studenten: ze gaan zakelijker om met dossiers, minder ideologisch-filosofisch.”

bij, ook van de EhB. Stelt u zich eens voor als we onze ingenieurs en die van de Erasmushogeschool kunnen onderbrengen in hetzelfde gebouw, samen met de ingenieurs van de ULB, met wie we al de *Brussels Faculty of Engineering* (Bruface) hebben gestart? Dat zou toch een mooi project zijn?

Er is nog een project, gezamenlijk met de ULB, namelijk de gezamenlijke bibliotheek. Waarom een bibliotheek bij ons en een bij hen? Ook dat plan is inmiddels ingediend bij Beliris

(Samenwerking tussen de federale overheid en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ter verbetering van de uitstraling van Brussel, nvdr.). En dan heb je nog het almanarium en de bijkomende onderzoeksruimten in Jette. Ik begrijp het als mensen zeggen dat ik enkel plannen maak. Geef me dan ook tijd om ze uit te werken. ♦

Een brief aan mijn kotbazin

Lezersbrief

DOOR SANDRO GONZALEZ-MAEDA

Hoogedelgestrengte kotbazin,

Dit schrijven richt zich tot uw persoon betreffende de interpretatie der discussie aangaande de verdeling der responsabilisering van de al dan niet ter beschikking gestelde infrastructuur aangaande de heem die uw persoon met behulp van contractueel schrijven ter onzer beschikking stelde. Het gaat hier meer bepaald over de al dan niet geleden schade, veroorzaakt door al dan niet vastgestelde omstandigheden, door vermeende of niet vermeende overmacht, desalniettemin niet verder gespecificeerde omstandigheden. En meer specifiek, om minder abstract te wezen, over de sluiting tussen de buiten -en binnenwereld van onze heem, die schade geleden heeft en dringend aan ontbarsting toe is.

De impasse aangaande de responsabilisering van de geleden schade dreigt irrationele vormen aan te nemen, tot het kafkaëske toe. Zeker als we plegen in het achterhoofd te houden dat de huurwetgeving voorschrijft dat het bij wet verplicht is, en bovendien met Koninklijk Besluit bekrachtigd, een storm-, water- en brandverzekering te voorzien ter bescherming tegen eventueel (en in dit specifieke geval effectief) geleden schade bij gebeurlijke ongevallen. Mits dit argument benevolente of malevolente van tafel geveegd zou worden, wil dit alleszins niet zeggen dat de schadeloosstelling van de geleden schade schadelijk zou moeten zijn voor een specifiek lid van onze kotgemeenschap, en het niet de kotgemeenschap op zich is waarop de schadeloosstelling van de schade zich zou moeten richten.

Uit kwalitatief onderzoek blijkt klaarblijkelijk dat er geen onderzoek is gedaan naar de responsabilisering van de verschillende leden van de kotgemeenschappen uit de tijd die achter ons ligt, namelijk het verleden. En dat bovendien uit een ander onafhankelijk kwalitatief onderzoek blijkt dat het niet deze vroegere kotgemeenschappen, om ze zo maar even te noemen, zijn die gebukt gaan onder de geleden schade, maar eerder de huidige bewoners van de heem, die met bange hartjes vrezden voor een strenge koningin Winter, die dreigt via een onontbarste barst binnen te komen, zonder uitnodiging en met dramatische gevolgen voor onze energierekening en in macroperspectief op termijn ook voor dewereldeconomie en de biosfeer van onze mooie hoofdstad, het kloppende hart van de Europese economie.

Bovendien durf ik nog, vanwege een even getal aan kloten, het ethische aspect van de kwestie aan te kaarten. U verkeert zich ontegensprekelijk in betere financiële omstandigheden dan wijzelf. En vanwege het door u en ons aangegane engagement betreffende de huisvesting van de toekomst van onze samenleving, gelet op het feit dat u eigenares des heems bent, kunnen we vragen stellen bij de intenties uwerzijds aangaande onze fysieke, geestelijke en financiële gezondheid. U zal wensen er aan herinnerd te worden dat het niet enkel verhuurders, maar zeker ook huurders zijn die door de wet, met behulp van Koninklijk Besluit, bescherming genieten van bepaalde regels bepaald door de regelgeving.

Wanneer we ons plegen te baseren op eerder gevoerde discussies aangaande de gevormde impasse, durven we omtrent uwer aangehaalde argumenten aangaande de betaling van de franchise der storm-, water- en brandverzekering, graag verwijzen naar artikel 13 van het aangegane contract, waarin uitgelegd wordt dat de bewijslast bij u ligt en dat huurders vermoed worden solidair aansprakelijk te zijn voor geleden schade die schadelijk geleden werd

binnen de gemeenschappelijke delen.

Verder durven we verwijzen naar eerdere uitspraken uwerzijds aangaande de interpretatie van responsabilisering van de vergoeding aangaande de uit te voeren werken waarvan als reden genoemd wordt: slijtage. Slijtage is het minst wat men kan vaststellen met behulp van onafhankelijk kwalitatief onderzoek aangaande het raamwerk rond de onontbarste barst en meer specifiek en minder abstract de sluiting van het raamwerk rond het glas van de onontbarste barst. Men meent hier de toepassing van meting met behulp van twee gewichten waar te nemen.

Na een grondige introspectie, al dan niet met behulp van niet nader gespecificeerde en aldus abstract blijvende geestverruimende middelen, blijkt dat wij, huidige heembewoners, pacifistisch staan tegenover dit, en bij uitbreiding elk ander eventueel conflict. Vandaar dat we oproepen tot dialoog met als resultaat consensus. Consensus die als resultaat beoogt dat elke partij, betrokken in dit kluwen van regels, argumenten en onzinnigheden, in de toekomst, dus de tijd die nog voor ons ligt, en meer specifiek en minder abstract de tijd die nog voor ons ligt en waarin wij plegen op de een of andere manier het een of het ander met elkaar te maken te zullen hebben, elkander recht in de ogen zullen kunnen kijken, oprecht glimlachen en later met een gerust hart de nachtrust te kunnen vatten.

Wij wensen u nog een prettige tijd en verheugen ons op ons volgend hopelijk niet weerzinwekkend weerzien in de toekomst. ♦

Naam en adres bekend bij de afzender en misschien ook wel bij de ontvanger

PS: u mag uw woordenboek nu terugleggen

PPS: de PS was maar om te lachen, we weten ook wel dat u kan lezen en lachen OF publiek-private samenwerking

PSP: draagbare spelconsole

Lezersbrieven zijn altijd welkom en kunnen opgestuurd worden naar moeial@vub.ac.be. De redactie behoudt zich het recht om over al dan niet publicatie te beslissen.

U wil niks missen van de Moeial? Houdt u dan onze website in het oog, geregeld gevuld met nieuws heet van de naald!

www.vub.ac.be/moeial

Of krijg updates via Facebook of Twitter!

Studenten engageren zich niet minder, maar vooral anders

Gastcolumn

DOOR KOEN TORREMANS

We lazen het reeds op de website van De Moeial (7 oktober): de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) kampt met bloedarmoede. Ook elders blijkt het gebrek aan studentenvertegenwoordigers jaar na jaar een probleem te zijn. Alle grote studentenraden kampen ermee (Veto, 3 oktober). Nochtans is 2011 het Europees jaar van de vrijwilliger.

Laten we eerlijk zijn, een organisatie die 200.000 studenten vertegenwoordigt, hou je niet staande met twee vrijwilligers als bestuur. Dat is dweilen met de kraan open. Nuja, wat een hondjob is het ook. In Nederland doet men minder met meer mensen, maar dan wel "betaald". Laten we onze blik wat verruimen: meer bepaald richting Engeland, Nederland en Italië, in november 2010. Tienduizenden studenten die betoogden tegen hogere inschrijvingsgelden en universiteiten bezetten. De studentenprotesten in Chili deze zomer doen dan weer denken aan de betogingen in ons land eind jaren '60. Daarin stond onder andere de gelijke toegang voor iedereen tot hoger onderwijs centraal - democratisering noemt men dat met een mooi woord. Het lijkt wel hét ingrediënt voor engagement: staalharde eisen, een ideologisch discours, grote betogingen en mobilisatie van de 'gewone student'. Enfin, terug naar onze eigen leefwereld als student, hier in in Vlaanderen. Is er een gebrek aan engagement? Zijn we apathisch geworden?

Wij zijn generation Y, generation Next, de echoboomers, de milleniumstudent, kortom: de jeugd van tegenwoordig. Men verwijt ons apatisch te zijn, op ons zelf gekeerd, niet geëngageerd. De negativiteit en het pessimisme dat men vaak over het huidige engagement heeft, wordt vooral gevoed door het vaak traditionele en normatieve beeld van studentenvrijwilligers. Studentenvertegenwoordigers zijn mensen die zich volledig toewijden aan hun zaak en een groot samenhorigheids- en groepsgevoel hebben. Ze moeten wel bijna activistisch en sterk ideologisch georiënteerd zijn.

Zijn we dan zo anders geworden? Is dat zo? Ach, ouwe rotten en linkse rakkers, het engagement is vooral anders. Het *EU Youth Report* van de Europese Commissie uit 2009 onderzocht engagement bij de jongeren van vandaag. Wat blijkt is dat jongeren zich niet minder engageren maar vooral op een andere. Het maatschappelijke engagement van vandaag is veel meer gespreid. Jongeren willen engagement op maat en zullen zich niet eender waarvoor engageren. Naast de zin voor maatschappelijke solidariteit en de wil voor verandering is er nu ook de nood aan ruimte voor zelfontplooiing. Niets mis mee zou ik zeggen: we zijn geen blinde idealisten meer. Ons engagement is sterk en duidelijk, maar wel afgebakend en bekeken door een kritische bril.

Onderzoek toont aan dat mensen zich engageren voor een sociaal doel vanuit een bepaald rechtvaardigheidsgevoel of identificatie met het probleem. Wanneer een bepaald onrecht bestaat (kinderen uit arbeidersgezinnen kunnen hoger onderwijs niet betalen) dan wil men hier iets aan doen (betogingen zoals nu in Chili). Wanneer studenten rechtstreeks problemen hebben met hun examenroosters, zullen ze eerder geneigd zijn hier iets aan te doen dan wanneer het gaat over ingewikkelde kwaliteitszorgsystemen en financieringsmodaliteiten. Mensen zetten hun sociale empathie om in engagement als het hun leefwereld rechtstreeks beïnvloedt. En de ene voelt natuurlijk al wat meer empathie of heeft een grotere leefwereld.

Daarnaast zijn mensen veel eerder geneigd zich ergens voor te engageren als het hen gevraagd wordt. Die expliciete vraag is belangrijk. Engagement is dus eerst en vooral een sociale gebeurtenis. Een betoging organiseren is net iets socialer dan een decretale tekst doorpluizen en daarin 1 woord veranderen na een half jaar vergaderen en lobbyen. We zitten nu mee aan de tafel en komen slechts op straat als het echt moet. Wat niet wil zeggen dat we niet meer mogen dwarsliggen om de sporen van het beleid recht te houden. Duurzame relaties bouwt men in België nu eenmaal vaak op bij een bourgondische maaltijd - door te lobbyen dus.

De gemiddelde studentenvertegenwoordiger zal het wel kennen: vrijwilligerswerk is vaak een strijd om tijd. De activisten van mei '68 hadden tijd om op straat te komen. Enkel examens in juni, wat een luxe! Nu worden we overstelpt met papers, examenmomenten en permanente evaluatie. Dat is geen slechte evolutie op zich, maar het tekent onze omgeving en heeft zijn effect op het soort engagement dat we opnemen. VVS, wie heeft daar nu nog tijd voor?

Neen, studenten zijn heus geen andere wezens geworden. Het is de omgeving die veranderd is en dat heeft zijn weerslag op ons. We uiten onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op een andere manier. Net daarmee moeten we nu leren omgaan. Jongeren die zich engageren, hebben structuur en kadering nodig om dat engagement uit te voeren. We spreken zo vaak over flexibilisering maar zouden onderwijsinstellingen niet de nodige flexibiliteit kunnen toelaten om onszelf maatschappelijk te engageren? Een soort tijdscrediet voor mensen met uitzonderlijk engagement zou al een serieuze stap voorwaarts zijn. ♦

Koen Torremans,
voormalig bestuurder VVS voor Participatie (2010-2011)

's Lands vergeten glorie

Fotoreportage: industrieel erfgoed in Brussel

FOTO'S EN TEKST DOOR SARAH FELLAHI

We doen vaak laatdunkend over ons klein Belgenland, een dikwijls terechte vorm van zelfrelativering. Bij het aanbreken van de 19de eeuw was dat wel anders. België was in een mum van tijd koploper inzake industrialisering en stond gedurende een korte periode in de top drie van de rijkste landen ter wereld. Eerlijkheidshalve, de economische groei was vooral gecentreerd in het zuiden van België. Zonder echter verzeild te raken in historisch-ideologische conflicten, kan met zekerheid gezegd worden dat Brussel, maar ook Antwerpen, in zekere mate een graantje kon meepikken van de bloei. Getuige hiervan is ons industrieel erfgoed, soms creatief gerenoveerd, soms eerder schaamteloos verwaarloosd en verloederd. Her en der vinden we in Brussel nog restanten van de ooit zo geroemde Belgische glorie. Een ode aan het industrieel erfgoed, maar vooral aan de geschiedenis.

4

1

2

3

5

Kaaitheater: 1, 2 - La Fonderie: 3, 4, 5, 6 - Thurn und Taxis: 7, 8, 9

7

8

6

9

'Utopisch socialisme': Charles Fourier (1772-1837)

Filosoof of uitvinder?

DOOR JOREN JANSSENS

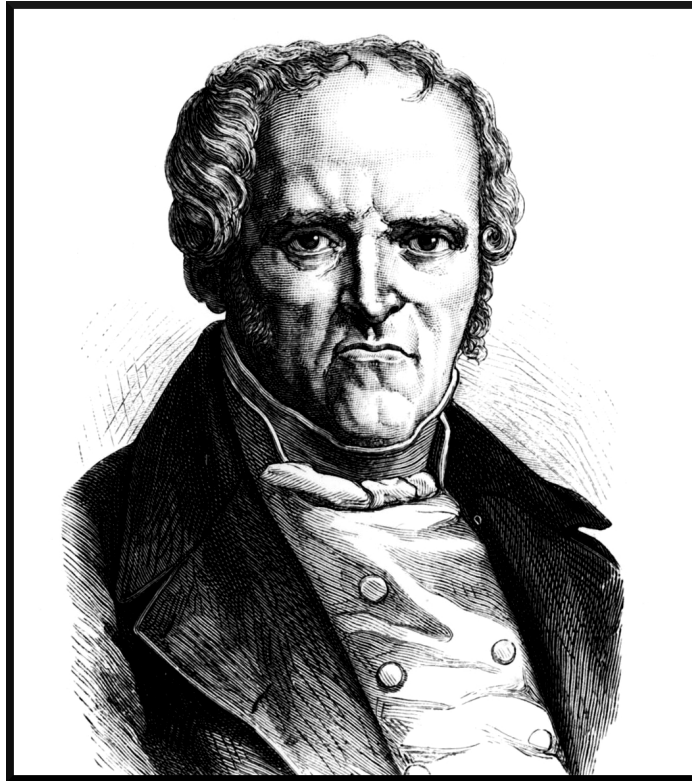
Een frequent symptoom van protestacties waar duizenden zich verenigen met één collectief doel: hun ongenoegen uiten en de machthebbers oproepen om meteen “een halt toe te roepen aan de schanddaden”, eindelijk eens “iets te doen”. Voor het overige zijn de grieven van de betogers doorgaans een hutsepot. Het actuele protest tegen de uitwassen van het kapitalisme kampt met eenzelfde probleem. De variëteit aan slogans verraden een vaag engagement, een breed scala aan individuele eisen, wereldbeelden en “ietsen” die gerealiseerd moeten worden. Het enige doeltreffend geneesmiddel dat deze symptomen van de ziekte van ongelooftwaardigheid en onvermijdelijke overlijden door doorgedreven ridiculisering bestrijden kan, is de fase van de kritiek overstijgen. Charles Fourier kon dit als geen ander en ontwikkelde een theoretisch alternatief dat hem ruim 200 jaar geleden een plaats opleverde in de lange lijst van 19de-eeuwse radicale hervormingsgezinden.

Fouriers maatschappijvisie resumeren in een aantal A4'tjes is een heikele onderneming. Wat vooral zou moeten blijken is dat hij zijn utopie ontwierp om constante oppositie te kunnen leveren tegen de gevestigde normen en waarden en de gangbare praktijken van zijn samenleving. Voor Fourier stond de beschaving synoniem voor verraad en verstikking. Hij beschikte over een vermogen om zich te onttrekken aan de vertrouwde wereld en keek van op een afstand toe met een niets of niemand besparende blik. Ietwat pochend stelde Fourier dat hij verwarring had gezaaid over “twintig eeuwen van politieke imbeciliteit”.

Fourier was een telg uit de vermogende commerciële bourgeoisie: zijn vader was een succesvol kledingshandelaar in Besançon, zijn moeder behoorde tot een van de meest prominente commerciële geslachten van de stad. De frauduleuze wijze waarop zijn vader handel dreef, legde reeds op jonge leeftijd de basis voor wat Fourier “zijn eeuwigdurende haat tegenover het zakenbestaan” en zijn zoektocht naar “een waarheidlievend handelssysteem” noemde. Bij het overlijden van zijn vader erfde Fourier het merendeel van diens kapitaal, op voorwaarde dat hij zijn vaders handelsactiviteiten voortzette.

Getuige van fundamentele oneerlijkheid

Met het geld van zijn erfenis trok Fourier naar

Charles Fourier

Lyon om een handel in koloniale goederen op te zetten. De competitie van kapitalistische ondernemingen uit Engeland zorgde echter voor massale werkloosheid, honger, armoede en sociale onrust in wat ooit hét luxueuze centrum van de Franse zijde-industrie was. Lyon werd een bastion van intense discussies over radicale economische en sociale hervormingen.

Na een bloedige repressie van de opstand keerde Fourier terug naar Lyon om het weinige wat nog overbleef van zijn erfenis te recupereren. Hij trok verder naar Marseille, waar het Britse handelsembargo leidde tot een ineenstorting van de havenactiviteiten, met massale sociale onrusten als gevolg. Fourier was er getuige van het dumpen van tonnen graan in de zee, omdat handelaars in de hoop hogere verkoopprijzen op te strijken, het graan hadden laten rotten in hun schepen terwijl de bevolking van Marseille een hongerdood stierf. Een courante praktijk die Fourier furieus stemde en hem bevestigde “dat er een ommezwaai moest zijn in de natuurlijke orde van de industrie.” Het maakte Fourier tot vijand van wat hij noemde “de anarchistische en perverse wijze van ruilhandel, gekend als de vrije concurrentie.”

Kritiek op de armoede

Volgens Fourier was armoede de meest uitgesproken schanddaad en tekortkoming van de beschaving. Het grootste deel van de werkende mens had honger, droeg slechte kleding en was miserabel gehuisvest. Een geïndustrialiseerde samenleving was niet beter af, industrialisatie was “een perfide geschenk, een spottende geste”. Loonarbeiders waren nog minder gefortuneerd dan woestelingen, zij genoten immers dagen van overvloed in een natuurlijke omgeving, terwijl “de arbeider verbitterd werd door luxueuze goederen die zijn verlangen wekten en zijn armoede ondraagbaar maakte.”

De oorzaak van de wijdverspreide armoede schreef Fourier deels toe aan de gefragmenteerde, spilzuchtige en inefficiënte werking van het boerenbestaan. Het traditionele familiebedrijf belemmerde zijn idee van coöperatieve associaties. Zowel het bewerken van gronden als het bereiden van maaltijden gebeurden doorgaans individueel, terwijl een coöperatie van twaalf vrouwen in een gemeenschappelijke keuken het werk zouden kunnen verrichten van 100 individuele vrouwen. Fourier benadrukte de voordelen die gedeelde productiemiddelen konden opbrengen: “In plaats van brood te bakken in een gezamenlijke oven”, stelt Fourier bij wijze van

voorbeeld, “geeft men er de voorkeur aan bossen te kappen om honderden vuren te voeden in honderden verschillende keukens.” Daarenboven produceerde ieder wat hij het meest winstgevend achtte, zonder enige vorm van controle.

De industriële maatschappij bestond volgens Fourier uit tweederde ‘sociale parasieten’, betekend werkende mensen die taken uitvoerden die nutteloos of zelfs volstrekt gevaarlijk waren omdat ze hun potentieel als producenten niet benutten. De eerste categorie van ‘huiselijke parasieten’ bestaat uit een grote meerderheid van de kinderen, dienstbodes en alle vrouwen die verdronken in huishoudelijk werk dat slechts een duplicaat was van het reeds geleverde werk. Het tweede soortement bevatte soldaten, zee- en koopmannen, transporteurs, ambtenaren en de helft van de fabrieksarbeiders die slechts goederen van povere kwaliteit leverden. De categorie van ‘bijkomstige parasieten’ bevatte ijdele rijken en armen zoals bedelaars, zwervers, werklozen, gevangenen, sofisten, dieven en andere schimmige figuren waartegen een politiekraft moest worden ingezet, die net zo onproductief waren als zichzelf. Dat deze potentiëlen niet aangewend werden was niet de fout van het individu, maar van de beschaving.

De voornaamste oorzaak van armoede lag echter niet bij de productie, maar bij de handel: de activiteiten van de kooplieden en commerciële tussenpersonen. Een analyse die niet mag verbazen in een tijd waarin speculatie grotere winsten opleverde dan het ontplooiën van industriële of agrarische activiteiten. De koopman wiens enige wezenlijke rechtvaardige positie die van ondergeschikte agent zonder eigendom over zijn goed was, domineerde uiteindelijk het economische leven waardoor zelfs filosofen en regeringen voor hen bogen en boeren en fabrikanten gereduceerd werden tot “slaven van de koophandel.” Fourier ontwikkelde een classificatie van zesendertig “misdaden van de koophandel” om zijn stelling kracht bij te zetten. “De jood” fungeerde als verpersoonlijking van de

“Ik heb verwarring gezaaid over twintig eeuwen politieke imbeciliteit.”

oneerlijkheid van kooplieden.

Fourier slaagde erin om, in een tijd waarin de vrije markt tot dogma werd verheven en de sleutel bood tot een ‘wealth of nations’, te verduidelijken dat een natie onmogelijk rijk kon worden genoemd als de straten bezaaid waren met daklozen. Met een zeker gevoel voor satire legde hij bloot wat schulde achter de retoriek van liberale politici die enkel als sluier functioneerde voor de sociale realiteit en illustreert hij het verschil tussen de beloften van de negentiende-eeuwse bourgeoisie en de realiteit.

Kritiek op de seksuele zeden

Zoals armoede het grootste fysiek leed was, geloofde Fourier dat het huwelijk en het traditionele familieleven de grootste emotionele beperking waren. De maatschappij was een bouwwerk dat steunde op de onderdrukking van het mannelijk instinct, de boosdoener was het monogaam huwelijk. Het huwelijk was een vorm van “huiselijke oorlogsvoering”, gehuld in een sfeer van verveling met als voornaamste belichaming het familiediner, dat geen ontspanning was, maar een dagelijkse verplichting die moest worden ondergaan. Het huwelijk ontnam van seks haar mystiek en charme en was voor de man slechts een huwelijksplicht. Het huwelijk veroordeelde man en vrouw tot een eeuwige beproeving.

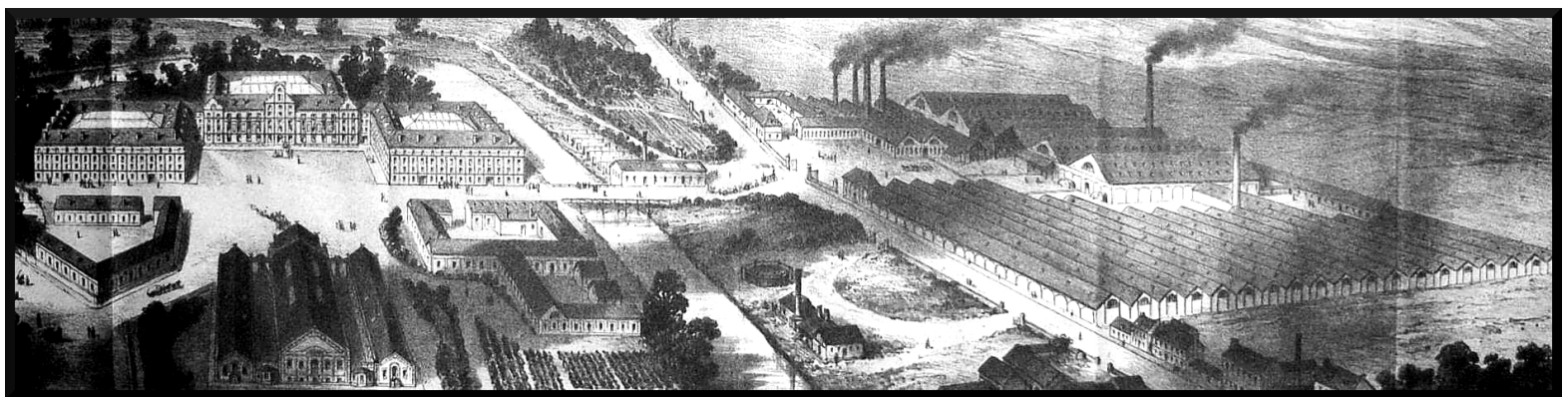
Onlangs alle tegenslagen die het huwelijk bracht voor de man, was de vrouw echter het grootste slachtoffer van deze malaise. Zij werd herleid tot niets meer dan een “stuk koopwaar, geofferd aan de hoogste bidder.” Eens getrouwd was zij niets meer dan de exclusieve eigendom van haar man. Om de ellende ten top te drijven verwachtte de

geciviliseerde maatschappij van haar dat ze kuis zou blijven tot het huwelijk. Een ongehuwde vrouw moest beroep doen op haar bedkunsten, en zelfs dat werd hen kwalijk genomen door de moraliserende maatschappij. Nochtans is het de situatie waartoe zij gereduceerd werden door de beschaving met haar echtelijke slavernij, eens bevrijdt hiervan zou de vrouw de man overtreffen in toewijding aan haar werk, trouwheid en nobelheid.”

De kritiek op de positie van de vrouw had desalniettemin toch eerder een economische en utilitaristische dan een humanitaire of morele dimensie. Fourier keek naar niet-westerse beschavingen en concludeerde dat de afhankelijkheid van de vrouw de economische en morele ontwikkeling vertraagde, sociale vooruitgang was immers “geheel afhankelijk van de mate waarin een uitbreiding plaatsvond van de vrouwenrechten.”

Centraal concept van hartstochten

De kern van Fouriers utopie en de kritiek op de samenleving was gedetermineerd door een psychologisch concept. In tegenstelling tot de filosofen van de Verlichting, beschouwde Fourier de mens niet als maakbaar, noch als het rationele wezen waar men het voor aannam. Het menselijk gedrag was gedreven door fundamentele instincten die niet veranderd of onderdrukt konden worden: de hartstochten. Het onderdrukken hiervan door de individualistische en rationele Verlichting was een van de hoofdoorzaken voor de ellende van de ‘geciviliseerde mens’. De hartstochten dienden als tegengewicht voor de pogingen van de Franse autoriteiten om het volk een ethiek van zelfontkenning en burgerlijke gehoorzaamheid op te leggen. Ten einde een

Phalanstière, naar Fouriers utopie

'Utopisch socialisme': Charles Fourier (1772-1837)

Vervolg

samenleving te bekomen waarin mensen vrij, gelukkig en productief waren, moesten de onderdrukte hartstochten bevrijd worden.

Fourier bedacht een schema waarin de twaalf hartstochten de takken vormden van een boom waarvan de stam 'eendracht' was. Eendracht was de synthese van de andere hartstochten, een "oneindige filantropie en universeel medeleven" waarin het eigen geluk werd verbonden met het geluk van de mensheid. De eerste tak bevatte de vijf 'luxueuze' hartstochten: de zintuigen. De tweede tak bevatte de vier 'affectieve hartstochten': vriendschap, liefde, ambitie en ouderschap dat overeenstemde met verschillende generaties. Kinderen werden gedomineerd door vriendschap, ouderen door ambities. Ouderen hadden hun hartstocht opgelegd aan de gehele maatschappij, liefde en vriendschap werden gedwarsboomd door de hartstocht van ouderschap. Als de eendracht werd bereikt zou het ouderschap niet verdwijnen, maar door de afschaffing van het perfide huwelijk nieuwe niet-onderdrukkende vormen aannemen.

De vrije uitdrukking van de derde soort 'verdelende of mechaniserende' hartstochten was essentieel voor de bevrediging van de andere hartstochten. De samenwerking van deze krachten zou een evenwicht brengen dat nodig was binnen Fouriers ideale gemeenschap. De 'integreerde hartstocht' was de neiging tot samenwerking en spoorde aan tot arbeid en perfectie. De 'veranderde hartstocht' was de drijfveer voor variëteit en contrast, essentieel om de verveling van arbeid tegen te gaan. De meest hartstochtelijke onder de hartstochten, de meest vijandige tegenover de rede was de 'samengestelde hartstocht': het enthousiasme en verlangen naar een geluk dat enkel kon gevonden worden in een combinatie van fysiek en spiritueel plezier, verpersoonlijkt in de liefde.

Uit combinaties van de verschillende hartstochten werd een classificatie opgemaakt van 810 te onderscheiden persoonlijkheden. Zij vertegenwoordigden het minimum aan psychische verscheidenheid dat nodig was om een evenwicht te behouden in Fouriers ideale gemeenschap. Verschillen in leeftijd, rijkdom en status tussen groepen worden niet als brandhaarden van sociaal conflict beschouwd, maar als instrument tot het realiseren van het gemeenschappelijk goed.

De Phalanx als ideale gemeenschap

Het hedendaagse verzet is een verpersoonlijking van de 'methode van de twijfel' die Fourier toepaste op de samenleving.

De nauwgezetheid waarmee Fourier zijn utopie in ettelijke duizenden pagina's neerschreef geeft blijk van zijn obsessiviteit, van wat wij zelfs een autistisch karakter zouden noemen. Minutieus gaf hij een uiteenzetting die ging van architecturale specificaties tot werkschema's, van meubels tot schema's voor werkuniformen.

De omvang van zijn associatie, de phalanx of phalanstère, was van groot belang. Die bedroeg volgens Fourier idealiter 1620 mensen, exact het dubbele van het minimum van 810 verschillende psychische persoonlijkheden die de samenleving in evenwicht hielden. De phalanx moest in een landelijke omgeving liggen, omgeven door heuvels en water met een zacht klimaat dat toestond een grote variëteit aan gewassen te cultiveren.

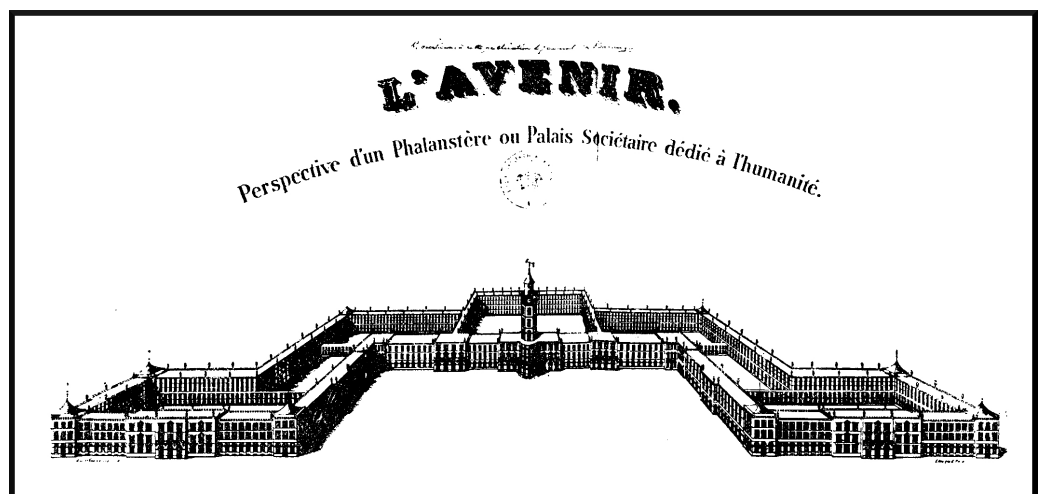
Een nieuwe sociale orde heeft behoefte aan een nieuwe architectuur die de schotten tussen mensen en families wegneemt en samenwerkingsverbanden en contact stimuleert. Het gebouw moest in de eerste plaats elegantie en ruimheid uitstralen, gedecoreerd met colonnades, koepels en zuilengalerijen, een combinatie van een paleis en een weelderig hotel. De centrale sectie met een imposante gevel van 1200 meter werd geflankeerd door twee grote vleugels. Alles wat nodig was in een zelfvoorzienende samenleving met direct

contact tussen producent en consument was aanwezig binnen de phalanx.

Er heerst een algemene misvatting dat Fouriers utopie een egalitaire, communistische samenleving avant la lettre was. Klassenongelijkheid was volgens Fourier natuurlijk en zelfs voordelig en werd ook ingebouwd in zijn phalanstère. Het evenwicht in hartstochten zou conflicten omwille van ongelijkheid vermijden. Drie klassen zouden aanwezig zijn: de rijken, de middenklasse en de armen. De status en levensomstandigheden van de armen zouden echter in tegenstelling tot de beschaafde wereld "uitmuntend" zijn. De rijken genoten verscheidene voordelen: de appartementen waren groter en rustiger, het eten en de ontspanning verfijnder. Ook het recht op privébezit en erfenissen werd behouden.

In essentie was de phalanstère een aandeelhouderschap of een aandelenvennootschap wiens leden vrij waren zo veel of zo weinig aandelen te kopen als ze wilden. Het loon dat leden ontvingen werd bepaald door een kwantificering van de geldelijke bijdrage en de gezamenlijke arbeid die werd geleverd. Op het einde van het jaar werd de jaarlijkse winst van de phalanstères verdeeld over haar leden.

Opdat de klassenongelijkheid niet zou uitmonden

in een klassenantagonisme, riep Fourier het 'sociaal minimum' in het leven dat een jaarlijks inkomen en een minimum aan voedsel, kleding en overlevingsmiddelen garandeerden aan elk lid van de gemeenschap, zelfs als ze onwillig of onbekwaam waren om te werken. De grootste oorzaak van sociaal conflict was immers niet ongelijkheid maar armoede, wat Fourier trachtte te vermijden. Opdat de rijken het gezelschap van de armen zouden tolereren, werden in de beginfase enkel welgemanierde en beleefde leden van lagere klassen toegestaan. Een unitaire educatie en het opdelen van de leden in groepen van gelijke hartstochten zou op de lange termijn de onderlinge verschillen doen vervagen en een coherente samenleving teweeg brengen.

De noodzaak tot machtsuitoefening, staat en disciplineren viel volgens Fourier weg omdat hij de natuurlijke vorm van sociale organisatie had ontdekt waardoor de mens zijn natuur tot volledige ontplooiing kon brengen. Daardoor was er geen noodzaak tot onderwerping aan een extern gezag en werden de hoofdoorzaken voor crimineel en antisociaal gedrag weggenomen.

Het dagelijkse leven in de phalanstère moest er een zijn van bedrijvigheid. Geen enkele activiteit zou langer dan twee uur duren en leden van de gemeenschap liepen constant heen en weer van de velden naar de boomgaarden en terug naar het hoofdgebouw. Voor afzondering en rust was weinig tijd, maar een gemiddelde slaap van vijf uur per nacht zou de bevolking niet hinderen omwille van de overvloed aan vermaak. Weinig slaap liet meer tijd over voor de drie meest bevredigende activiteiten: eten, liefhebben en werken.

Arbeid adelt

Het belangrijkste element in Fouriers denken is dat enkel via goed georganiseerde arbeid een instinctieve voldoening en volledige zelfverwezenlijking kon gerealiseerd worden. De centrale doelstelling van de phalanx was dan ook niet enkel een toename van de levensstandaard en productie, maar bovenal een raamwerk te creëren waar arbeid niet de vijand, maar de bondgenoot was van de hartstochten en een van de meest bevredigende activiteit kon zijn. Werk was geen verplichting maar een noodzaak. Het verlangen naar werken was aanwezig in de natuur van de mens. Dit alles onder voorwaarde dat het werk vrij gekozen werd. De beschaafde wereld slaagde er niet in de energie van de hartstochten te benutten door de eeuwigdurende kwellende arbeid in fabrieken, die Fourier vergelijkt met "echte kerkhoven" en "industriële gevangnissen."

Les Phalanstériens trouvant moyen d'utiliser leur queue en Californie pour l'extraction des blocs d'or.

Ten einde 'aantrekkelijke arbeid' te bekomen die de leden van de phalanx enthousiasmeerde en inspireerde, moest aan leden de opportuniteit geboden worden om het werk dat ze verrichtten zelf te kiezen, regelmatig van werk te veranderen en spontaan groepen te vormen van gemeenschappelijke interesse die onderlinge rivaliteit tussen groepen stimuleerden, waardoor de productiviteit steeg. Op deze manier werd vooral geïnterpelleerd aan de 'gemechaniseerde hartstochten'.

Onaantrekkelijke arbeid als schoorsteenvegen en het opvoeden van kinderen werd rijkelijker vergoed dan landbouw en voor elke klasse werd een individueel werkschema opgesteld dat elke dag minutieus werd ingedeeld. Het meest verachtelijke en degoutante werk zou worden verricht door onhandelbare kinderen, die volgens Fourier van nature aangetrokken waren tot vuiligheid en het aanrichten van ravage. De onvermijdelijke complexe coördinatie vond plaats in een dagelijkse vergadering aan het einde van iedere werkdag, een geparodieerde versie van de aandelenbeurs in de beschaafde wereld, maar op z'n kop gezet en goed benut.

De phalanx was vooreerst een agrarische gemeenschap waar echter machines en fabrieken niet verbannen werden. Fabriekwerk werd wel

sterk beperkt en enkel gezien als aanvulling op landbouwactiviteiten en alternatieve tewerkstelling tijdens het winterseizoen. Hier onderscheidt Fourier zich van de Marxistische stroming die stelt dat het voortschrijdend proces van industrialisatie een positieve en bevrijdende kracht kán inhouden. Fourier geloofde niet dat industrialisatie de sleutel tot een beter leven was.

Het is tot slot geen onoverkomelijke luxe ons bewust te zijn van het verleden, van de vooruitgang die we hebben gemaakt, en dit ten einde een nog grotere vooruitgang te boeken. Sommigen van de maatschappelijke kwalen en fundamentele oneerlijkheden die Fourier zo ijverig bekritiseerde, klinken ons ook de dag van vandaag bekend in de oren, al was het maar als flauw afkooksel. Hij beschrijft het leed, maar vooral de strijd in welke - niet zo bijster lang geleden - vorige generaties trachtte een betere toekomst voor zichzelf en anderen te realiseren. Het hedendaagse verzet is een verpersoonlijking van de 'methode van de twijfel' die Fourier toepaste op de samenleving: we moeten twijfelen aan haar noodzaak, haar superioriteit en haar duurzaamheid. Dat is onze plicht. Dat we weer twijfelen is goed. De wijze waarop, is voer voor discussies. ♦

Ni gauche, ni droite

Ouderwets kwaad?

DOOR NATHANIËL BOVIN

Zoals u ondertussen al wel gemerkt zal hebben, sprongen in 2011 de protestbewegingen als paddenstoelen uit de grond. Van Noord-Afrika tot Arabië, Tunesië tot Syrië over de Plaza del Sol via Wallstreet tot aan ons eigenste Brussel, we komen op straat! Er is de laatste maanden al veel geschreven en heen en weer gescholden. Blijft de vraag: moeten we ons eigenlijk iets aantrekken van het zootje ongeregeld dat in zijn hippie-retro-hipster-pak de pleinen bezet? Voor West-Europa en de V.S.A. lijkt het antwoord ambivalent.

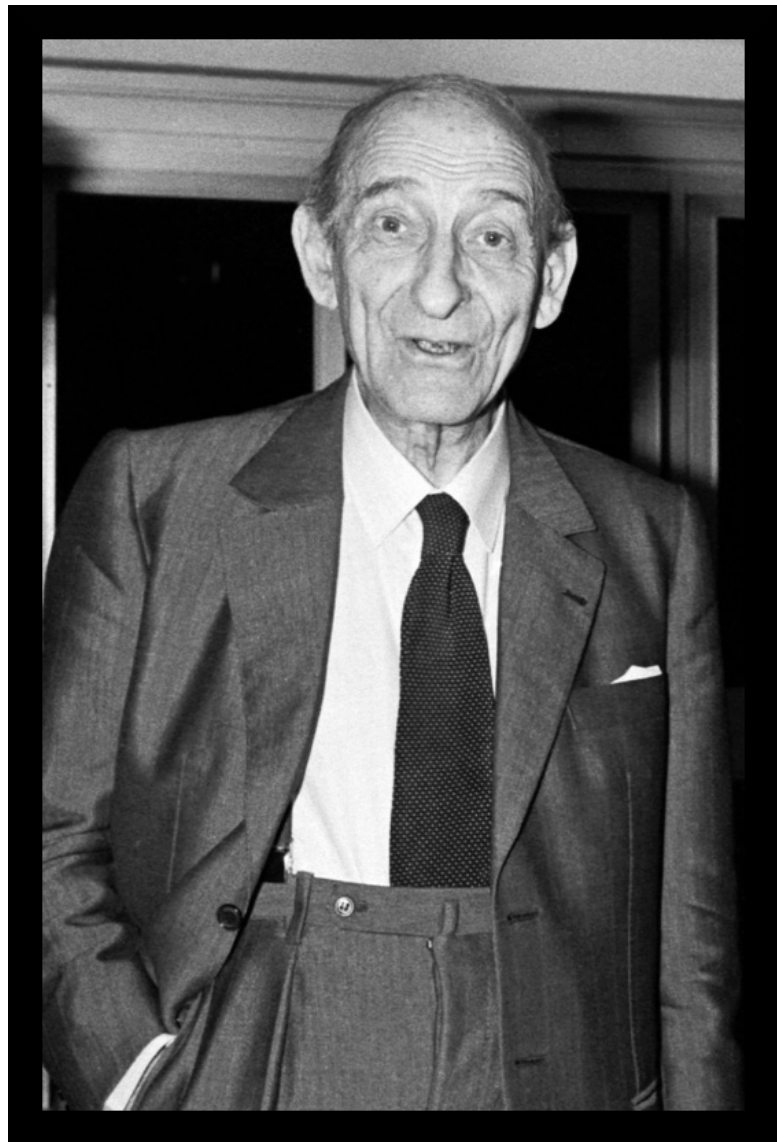
Allereerst is er het heikel probleem van de boodschap, hoewel deze kristalhelder lijkt. Het protest is duidelijk gericht tegen het grootkapitaal en het wanbeleid in de financiële sector. De crisis moet niet betaald worden door de gewone man, en het ongenoegen wordt gevoeld door het gevoel dat we leven met een algemeen democratisch deficit. Enkele regels volstaan om de krachtlijnen op te lijsten. Dat niet ieders *dada* daar in past, is logisch, maar niet onoverkomelijk. Toch is dit niet hetgeen men stelt in de talloze opiniepagina's. Neen, de beweging, zo wordt geschreven en bericht, weet niet waar ze voor op straat komt.

Het feit dat de verontwaardigden en bezetters zelf erin slagen om hun eigen boodschap als *koffiedik kijken* te verkopen, komt amateuristisch over. In Amerika wordt het ronduit grotesk, waarbij dezelfde die Obama's beleid als een zwak compromis afdoen, zelf de eersten zijn om hun boodschap te verwateren - Oakland niettegenstaande. Ook hier lijkt men uiterst tevreden als ze voor de camera kunnen komen verkondigen dat ze slechts gewone mensen zijn met een diverse *'list of demands'*. Quatsch, natuurlijk.

Dat ene voorjaar

Tweede grote probleem: de afwezigheid van een hiërarchische structuur. Goed bedoeld, natuurlijk, die volksvergaderingen die wel een oplossing zullen bieden voor de verstarde participatie. Men schreeuwt het van de daken. Dit soort zelfbedrog wordt pas een farce, wanneer men naast een plakkaat gaat staan waarop luidkeels verkondigd wordt dat men 99% van de bevolking wil vertegenwoordigen. Met zeven miljard mensen op de planeet, kan u ook wel de inherente contradictie vatten.

Ze doen allen zo hun best om post-ideologischer te zijn dan hun voorgangers, maar vergeten daarbij lessen te trekken uit hun eigen verleden. Om nog maar eens de grauwe vergelijking met dat voorjaar van zo'n 40 jaar geleden te maken: Mei '68 deed het hen voor. Succulent wordt het pas wanneer men enkele kritieken op die beweging uit de kast trekt. Zo wist Raymond Aron al in '68 tot de conclusie te komen dat het post-hiërarchisch gewauwel van die brave *petit bourgeois*-studenten enkel kon uitdraaien op een overwinning van het totalitaire communisme of het Gaullisme. Als we weten dat De Gaulle in '68 de verkiezingen zo overtuigend won dat er na die stembusslag amper nog

Raymond Aron

een linkse vertegenwoordiger in het Franse parlement overbleef, zegt dat genoeg. Michel Verret schreef ooit: "tout - ou presque - a manqué au mouvement de Mai : la clarté des objectifs, la connaissance exacte des forces en présence, la cohérence stratégique et tactique, l'unité d'organisation, tout sauf l'audace." Trekt u zelf de parallellen.

Vergeet Rechts

Onze rechtse vrienden hebben al trots het recht om conservatief te wezen opgeëist. Een hiërarchie als synoniem van machtsmisbruik definiëren, eindigt enkel als zichzelf in de eigen voet schieten.

Het nieuws van morgen

De Wall Street-editie

Kunnen we hier iets uit afleiden? Jazeker, de verontwaardigden en bezetters zijn over het algemeen socialisten die bang zijn van hun eigen schaduw. Voor u mij een kwade mail stuurt, 'socialisten' is hier een plaatshouder voor 'links'. Of u nu een anarcho-syndicalist of een brave ecologist zonder vertrouwen in de parlementaire democratie bent, links zal u zijn. De naïeve hoop dat rechts mee gaat komen betogen, wil ik hier alvast de kop indrukken. In Israël ging men zo ver, dat men de Palestijnse kwestie niet aan bod liet komen op hun hoogmis van de directe democratie. Dat zou namelijk die patriotten van rechts afschrikken. Niet dat die daarna wel zijn opgedaagd, maar het was het proberen waard, moesten ze gedacht hebben.

De oude strijdkreet van onze conservatieve vrienden van over de Rijn, *ni gauche ni droite*, wordt duchtig verkracht. Als onze verontwaardigde vrienden zich niet durven aansluiten bij het middenveld en georganiseerd links, zullen ze blijven steken in hun droom van een volwaardig, participatief democratisch systeem en kunnen we de tentjes nu al opbergen. Dat er eindelijk eens wat aandacht gegeven wordt aan het politieke systeem, valt toe te juichen. Dat de post-ideologie eens te meer de looper uitrolt voor een verdere ontplooiing van het machtsstelsel waartegen betoogd wordt, een tragedie.

Is dit noodzakelijk? Natuurlijk niet. Links moet geen schrik hebben van zijn eigen schaduw. Onze rechtse vrienden hebben al trots het recht om conservatief te wezen, opgeëist. Een hiërarchie als synoniem van machtsmisbruik definiëren, eindigt enkel als zichzelf in de eigen voet schieten.

Maggie

Om nog even terug te komen op Mei '68: in tegenstelling tot wat u misschien is verkocht, is deze beweging ineengezakt als een pudding. Een luttele tien jaar later kwam aan de overkant van het Kanaal Maggie aan de macht en begon de grote ruk naar rechts. Onze financiële markten werden enkele jaren later van hun carcan ontdaan, en waar dat eindigde weten we onderwijl wel.

Wie naar de toekomst wil, kijkt best even naar het verleden. Of we eindigen weer bij Marx' gezegde; eerst als tragedie, dan als farce. ⚡

DOOR KENNETH PONTZEELE

Wisselkoers Israël - Palestijn: 1 – 1027

Commotie op de beurzen. Er is een storm op de markt, belust op *futures* in Israëlische soldaten, na de bekentenis van de Israëlische regering dat 1 Israëlische soldaat 1027 Palestijnen waard zou zijn. Een detachement traders uit de City of London zou zelfs op prospectie zijn naar de bezette gebieden. Gevreesd wordt dat deze Israëlische bubble zou leiden naar nog een verdere tegenslag in de globale economie.

De Crem en de begrafenislobby

Na zijn onvermoeibare kruistocht om Afghanistan en Libië te bombarderen naar de vrijheid, democratie en McDonalds heeft minister De Crem een nieuwe groep gevonden om in zijn naam de vooruitgang te katapulteren: de asielzoekers. Die moeten, zo heet het, in de aankomende donkere winterdagen het duwtje in de rug krijgen om eindelijk uit de klauwen van de gesubsidieerde luiheid te klauteren. Dus nam onze minister het dappere besluit om ze niet nog een jaar te laten parasiteren in verwarmde legerkazernes. Recente documenten, vrijgegeven via de geheimzinnige organisatie *VUB-leaks*, werpen echter een ander licht op de heroïsche motivaties van De Crem. Er

blijken namelijk verdachte donaties gemaakt te zijn richting de partijkas van de Vlaamse Christendemocraten vanuit de internationale *Big Burial*-lobby. Deze groep verenigt alle grote spelers uit de internationale crematorium-, bekistings- en grafkeldersindustrie en is dus natuurlijk bezorgd over een al te laag sterftecijfer, zeker in West-Europa, waar de oneerlijke concurrentie met de moderne geneeskunde meer en meer nefast lijkt voor wat ooit een bloeiende industrie was.

VUB ontkent financiële flater

De onthullingen vanwege VUB-leaks zorgden ook op onze alma mater zelf voor enige schokgolven. Het gerucht dat rector de Knop betrapt zou zijn met een juten zak baar geld aan de self-banking automaat van de ING werd in alle toonaarden ontkend te gebouw M. De feiten spreken nochtans voor zich. In de vrijgegeven cables staat zwart op wit dat de Vrije Universiteit Brussel omvangrijke investeringen had in Dexia. En vervolgens dat onze rector, via zijn uitstekende politieke connecties, net op tijd naar het dichtsbijzijnde Dexia-kantoor kon rennen om daar *subito presto* de VUB te redden van het nakende faillissement. ⚡

Rector De Knop stapte over uit de Dexia-kast gevallen lijken

Lucas Catherine - De Israëllobby

Boekreview

DOOR KENNETH PONTZEELE

Een klein bericht in de vaderlandse media enkele weken terug: professor Mark Cogen maakt de overstap naar onze Alma Mater. Een overtuigde Zionist die aan de UGent al in de problemen en de media kwam door zijn uitgesproken pro-Israëlische overtuigingen. Gecombineerd met zijn té duidelijke standpunten in de les en ‘herhaaldelijk grensoverschrijdend gedrag’ leverde hem dat zelfs een schorsing op aan die instelling. Benieuwd wat het hier wordt. De goede man biedt wel één voordeel: hij is het geschikte opstapje voor een review van ‘de Israëllobby’ van Lucas Catherine (né Vereertbrugghen), waarin de auteur onderzoekt wie de trouwe voorvechters van Israël zijn binnen wat we grosso modo het Belgisch politiek establishment zouden kunnen noemen.

Beginnen doet Catherine met zijn analyse en beknopte geschiedenis van de Palestijnse kwestie. En die verschilt grondig van de orthodoxe geschiedschrijving. Zo ziet Catherine Israël als een van de laatste (oost-)Europese koloniale projecten, en moet het ook zo in zijn geheel beschouwd en geanalyseerd worden. Hieruit vloeit dan ook zijn conclusie dat “wie Israël steunt, deze koloniale situatie de facto goedkeurt.” Een inconvenient thruth die op bladzijde 25 al duidelijk maakt waarom men bij het googlen van de auteur ook stuit op blogposts en artikels van Joods Actueel en geallieerden, die uiteraard weinig goeds over de man te zeggen hebben.

Hierna geeft Catherine een overzicht van de Partijpolitieke steun aan Israël binnen de Belgische politiek. Kort samengevat: zo goed als alle grote partijen, van extreem-rechts tot de sociaal-democraten tellen ‘vrienden van Israël.’ Enkel de motivatie voodie steun verschilt van partij tot partij. Na een beknopte geschiedenis van het zionisme in België vinden we in het boek dan ook, volgens partij(familie), een synopsis over het hoe en waarom.

Een Belgische politicus die zich voor Belgische wetten gaat verontschuldigen in het buitenland, het zou de pointe van een Belgenmop kunnen zijn.

Navigator of Jerusalem

Bij de christendemocraten bijvoorbeeld. Een eerste feitje dat verbazend weinig de media haalt: de steun aan Israël van onze eeuwig ontslagnemende eerste minister en leden van zijn kabinet. Yves Leterme is zelfs een geridderd man. Sinds november 2008 mag hij zich namelijk ‘Navigator of Jerusalem’ noemen, een titel uitgereikt door het Jewish European Congress, luttele dagen voor de operatie ‘Cast Lead’, de Gaza-oorlog dus.

In zijn dankwoord maakte hij op die gelegenheid ook duidelijk dat van hem waakzaamheid verwacht kan worden “tegen een nieuw

antizionisme dat in werkelijkheid een verborgen antisemitisme is.” De klassieke tactiek om tegenstanders van de politiek van de staat Israël te besmeuren als hedendaagse nazi’s. Ook zijn ‘onafhankelijke adviseur’ barones Mia Doornaert staat gekend als een hardliner in het pro-Israëlitisch kamp.

Belgenmop

Bij de liberale eminenties weet Israël zich ook van steun verzekerd. Guy Verhofstadt en Louis Michel beroepen er zich allebei op dat zij er samen met het Vlaams Blok in geslaagd zijn de Belgische genocidewet onschadelijk te maken voor Ariel Sharon, verdacht van oorlogsmisdaden. Waarna Michel zich voor die wet zelfs persoonlijk ging verontschuldigen in Israël. Een Belgische politicus die zich voor Belgische wetten gaat verontschuldigen in het buitenland, het zou de pointe van een Belgenmop kunnen zijn.

Ook dichter bij huis zijn de liberale verdedigers van Israël goed vertegenwoordigd. Het is blijkbaar

Yves Leterme tijdens een ontmoeting met Shimon Peres

niet zo verwonderlijk dat de man zijn brood vanaf nu verdient op de VUB. De VUB/ULB heeft sterke banden met de liberale partijen in België, in die mate zelfs dat 'wij' enkele bladzijden in het boek verdiend hebben.

Interessant is ook de houding van de derde grote ideologische stamboom in de geschiedenis van de Belgische politiek: de socialistische. Steun aan de zionistische kolonisering van Palestina was al aanwezig bij de grote oude voormannen. Zowel Emile Vandervelde en Camille Huysmans speelden als leiders van de Socialistische Internationale een belangrijke rol ten voordele van het vroege zionisme. Maar ook toen speelden natuurlijk al electorale belangen.

Wat ons naar het stemmenmotief brengt. Dit heeft natuurlijk ook een belangrijke geografische component. Dit verklaart ook een belangrijk verschil tussen de Antwerpse en Brusselse sociaaldemocratische fracties. Geen joodse aanwezigheid, geen joodse stemmen te verzamelen. Vandaag zien we dus dat vooral in Antwerpen politieke partijen proberen in de gunst van de joodse gemeenschap en haar volmachten te komen. En dat doen ze blijkbaar zonder zich zorgen te maken over de inburgering van deze erg gesloten gemeenschap.

Jiddisch en Arabisch

Toegegeven, het voorgaande bevat weinig nieuws voor zij die de Palestijnse zaak en de Israëlische lobby op de voet volgen. Het boek bevat dan ook weinig smoking guns of indrukwekkende revelaties. Maar dit boek is wel degelijk een

waardevol naslagwerk over een belangrijk, maar consequent onderbelicht aspect van de ideologie van regeringsleden en volksvertegenwoordigers die tegenover hun electoraat zelden eerlijk zijn over hun overtuigingen.

Is het geen tijd om het debat aan te gaan over de onvoorwaardelijke steun aan wat meer en meer op een apartheidsstaat begint te lijken? Zo ronselt men vlotjes stemmen in de joodse gemeenschap in hun eigen taal; dat illustreren de verkiezingspamfletten die in het jiddisch verspreid worden. Een cynicus zou zich afvragen wat de reacties zouden zijn als tijdens de volgende verkiezingen een partij stemmen zou proberen te ronselen in Molenbeek met verkiezingspamfletten in het Arabisch. De vraag stellen is ze misschien al beantwoorden.

Lucas Catherine gaat hierna ook in op het zuiver ideologische draagvlak van de Israël-lobby. Een draagvlak dat in deze tijden een opmerkelijke

furore maakt onder (extreem-)rechtse kringen. Verpersoonlijkt door ondermeer de PVV van Wilders, de familie Van Rooy en Benno Barnard en gevoed door het Amerikaans neo-conservatisme en de 'Clash of Civilisations' van Samuel Huntington.

Knee-jerk politics

Toegegeven, het voorgaande bevat weinig nieuws voor zij die het Israëlisch-Palestijnse conflict en de Israëlische lobby op de voet volgen. Het boek bevat dan ook weinig smoking guns of indrukwekkende revelaties. Maar dit boek is wel degelijk een waardevol naslagwerk over een belangrijk, maar consequent onderbelicht aspect van de ideologie van regeringsleden en volksvertegenwoordigers, die tegenover hun electoraat zelden eerlijk zijn over hun overtuigingen.

Dit boek zou een goeie aanzet kunnen zijn om, lang na datum, toch nog een debat aan te gaan over de quasi onvoorwaardelijke steun aan wat meer en meer op een koloniale apartheidsstaat begint te lijken. Nu nog ruimte vinden om dat debat te voeren zonder te hervallen in de *knee-jerk politics* waarin elke tegenstander van de politiek van de Staat Israël automatisch geassocieerd wordt met de nieuwste reïncarnatie van de NSDAP. Hopen staat vrij. ❖

De Israëllobby

Lucas Catherine

isbn: 9789064457951 · 2011 · paperback (12,5 x 20 cm) - 200p.

prijs: €16,50

Lucas Catherine zal ook op de VUB-campus Etterbeek zijn op 8, 15 en 22 november om drie lezingen over de Arabische wereld, de Palestijnse kwestie en onze beeldvorming over 'de Arabische wereld' te geven. Meer info op upv.be

HET VRIJE KOMMUNISTISCH

Weinig mails in onze box, veel gezaag aan onze kop: dat was de teneur na het verschijnen van *Het vrije nationalistje* in de vorige editie. Blijkbaar was de naam en het adres van de auteur niet alleen bekend bij de redactie, maar ook bij middens met contacten in de Luikse voorstad Herstal. Eén moedige ziel heeft wel de pen ter hand genomen.

Afgelopen maand wist ik niet wat me overkwam toen ik mijn favoriet blad ter handen nam. Een vuile reaktionaire nationalist, waarschijnlijk een van de vele NSV'ers die er op de kampus rondlopen, had het lef een lezersbrief te sturen naar de Moeial. Zoals zovelen deed ik wat moest, en stuurde een reactie op naar de redaktie. Bij deze.

Want, laten we eerlijk zijn, iedereen linkser dan pakweg de politiek sekretaris van het LSVV, heeft frustraties te over voor een kolom in het studentenmagazine van de Vrij kapitalistische Universiteit Brussel. Alsof onze Mexikaanse Kameraad nog niet voldoende werd uitgebuit, werd hij na het verschijnen van 'Het vrije nationalistje' daarenboven ook nog eens verstoten naar de gore, hete keukens van het KultuurKaffee, waar hij weinig meer te verliezen heeft dan zijn ketenen en soms het minimumloon. Zijn produktiemiddelen is hij immers al kwijt, ten gevolge van het kapitalistische diktatoriaat.

Dat 'de Moeial' gelooft in een gelijkheidsbeleid kan ik enkel aanmoedigen, al zou ik de leden van dit blad toch enige revolutionaire discipline aanraden, de principes van het democratisch centralisme in acht nemende. De inhoud van de tekst getuigt echter enkel van een diepgewortelde intolerantie waarvan het diskours enkel en alleen geënt is op haat -en vijandbeelden. Sta mij toe een aantal voorbeelden uit de tekst te lichten.

Dat de desbetreffende Vlaams-Nationalist, ik noem hem gemakkelijks-halve 'keuterboer Jos', dweept met het IJzermonument in Diksmuide mag niet verbazen. Boer Jos zou echter beter moeten weten. De religieuze voorkeur hoort thuis uitgeoefend te worden, waar het hoort. En het dan nog wagen de Moeial te bevullen met propaganda als "Allen voor Vlaanderen, Vlaanderen voor Kristus". De boer en de timmerman verenigd in strijd!

Daar bovenop ook nog eens opperen dat Jan Peumans een standbeeld verdient in plaats van een Waalse vuist?! Ik zeg: bij die vuist had het niet

mogen blijven. Vroeger wisten wij ten minste wat aan te vangen met dit slag van volk. Recht naar de Siberische goelag!

Als toemaatje nog durven onze Sociale Zekerheid in diskrediet te brengen, is als Ceausescu verwijten een slechte mens te zijn. Was het niet die K van de AVV-VVK zelve die broederliefde en solidariteit promoveert? Werd de Sociale Zekerheid niet voornamelijk opgericht als compensatie en vangnet voor de toenemende loonafhankelijkheid? Een onomkeerbaar proces waar wij niet zelf voor gekozen hebben, maar waar wij in werden gedwongen door de kapitalisten, met de hamer van de wet of met de zweep van de kapitalist. Maar u weze gewaarschuwd, onze hamer is krachtiger, want gedreven door broederschap en niet door belangzucht en winstbejag, en onze sikkel verwoest uw zweep, omdat het moet!

Dit Kultuurhegemonische Kaffee is toevallig ook het levende bewijs van het failliet van de neo-liberale hegemonie. Hoe vaak stonden we daar ondertussen al niet wachtend op een pintje, gewoon een simpel, proletarisch pintje. Als antwoord kregen we dan te horen dat er enkel nog elitaire Vlaamsch-kollaborerende drankjes als Duvel, Vedett en ander vergif tegen belachelijk hoge prijzen werden aangeboden aan arme studenten als onszelf.

En het zijn wij noch De Revolutionaire Arbeiders- en StudentenLega van de Vierde Internationale (Marxist-Leninist International Tendency) afdeling VUB (DRASL-VUB) die profiteren van dit graaiedrag, nee hoor! Dankzij de diktatuur van de vrije markt gaan onze zuurverdiende centjes niet terug naar onze alma mater, maar rechtstreeks in de zakken van het Braziliaans-Amerikaans-Belgisch Patronaat, alle cultuur in KultuurKaffee ten spijt. Al een geluk (sic) dat er nog een Dienst Kultuur via publiek-private samenwerking verbonden is met deze plaats der verderf. Hun gezag garandeert de goede werking van de verlichting, het geluid, de reclame, *and so on*. De uitbating van het kafé zelf laten ze sinds jaar en dag liever over aan de meer competente kafébaas.

Daar waar ik zo-even over geluk sprak, dient u deze term tussen grote aanhalingstekens te plaatsen. Een publiek-private samenwerking kan men natuurlijk enkel een geluk noemen op de manier dat men de verwijdering van een rotte kies door middel van een kaakamputatie een 'geluk' noemt. De pijnlijke, rottende tand is dan wel verdwenen, hetzelfde geldt voor uw onderkaak. En als U toch bezig bent met het plaatsen van aanhalingstekens, plaatst U deze dan ook gerust om het woord 'samenwerking'. Iets als publiek private samenwerking bestaat niet als dusdanig. Nee, spreek dan over publiek private uitholling en uitbuiting. Want, u vermoedt het zelf: de private uitziiger doet alleen mee voor de centen en stopt niet tot de VUB, in ons geval, tot op het bot is afgekloven, het beenmerg uitgezogen.

Maar nu, terug naar de kwestie. Ik roep U, VUB-student en Kameraad van de Partij, op solidair te wezen met onze, naar de keuken uitgewezen Mexikaanse Vrind en allen in de KultuurKaffeeKeuken (KKK) te gaan staan. Dit als een symbolische aktie om eenieder erop te wijzen dat de proletariër zich nimmer zal laten wegsteken en wel degelijk zal opstaan tegen onderdrukking door het Kapitaal. En ja, beste student, ook U maakt deel uit van het proletariaat, want de Kapitalist wil ook U onder zijn juk brengen. Verenigt U en stap mee in de revolutie, de omverwerping van het kapitaal, beginnend in ons KK! ❖

Naam en adres bekend bij de redactie

AGENDA

THEATER

- La vie c'est comme une arbre

10 november – 13 november

Een hommage aan de eerste generatie van Marokkaanse migranten in België van Mohamed Allouchi. Het theaterstuk komt bij momenten gevaarlijk dicht bij zere tenen, maar is bovenal een hilarisch stuk (spreektaal Frans). Meer informatie op www.kvs.be.

Waar: Arduinkaai 7/9, 1000 Brussel

Prijs: €12-16

FILM

- Novecento

1 november – 28 november

Het legendarisch epos van Bernardo Bertolucci. Een historiek van het rumoerige 19de-eeuwse Italië die handelt over Italiaanse revolutionaire en de strijd tegen het fascisme van Mussolini. Een absolute aanrader, daarenboven heeft Cinematek de centjes naar verluidt boordnodig. Voor uurrooster zie www.cinematek.be

Waar: Cinematek, rue Baron Horta 9, 1000 Brussel

Prijs: €3

DEBAT & LEZING

- Slavoj Zizek

28 november, 20:30

Een lezing van de de Sloveense cultuurcriticus en filosoof Slavoj Zizek getiteld 'The struggle for European legacy' handelt over de politieke, culturele en economische toekomst van Europa. Zizek zal worden ingeleid door de Belgische filosoof Frank Vande Veire. Zizeks lezingen zijn grote publiekstrekkingen. Tijdig reserveren is de boodschap.

Waar: Bozar Brussel

Prijs: €6-8

- Lucas Catherine

15 november, 14:00

Midden-Oosten kenner Lucas Catherine baseert zijn lezing 'De Palestijnen verdreven uit Israël' op zijn twee spraakmakende boeken 'De Israël-

lobby' en 'Palestina, de laatste kolonie'. Op voorhand te reserveren. Meer informatie op www.vub.ac.be/upv

Waar: VUB campus Etterbeek

Prijs: €1,- studententarief/ €7,- UPV leden/ €8,- normaal tarief

TENTOONSTELLING

Brazil. Brasil

6 oktober – 15 januari

Braziliaanse en buitenlandse kunstenaars gaan opzoek naar de etnische, sociale en geografische diversiteit en identiteit van Brazilië. De tentoonstelling bundelt schilderijen, beeldhouwwerken en tekeningen van grote 19de-eeuwse Braziliaanse meesters maar ook schatten uit de archeologie en antropologie zijn aanwezig.

Waar: Bozar Brussel

Prijs: €6-12

- Jordaens en de Antieken

12 oktober – 27 januari

En dan ook nog een beetje hoogcultuur. Een spectaculaire verzameling kunstwerken van Jordaens, één van de belangrijkste schilders van de Spaanse Nederlanden zo wordt wel eens gezegd. Er zijn vervelender bijnamen!

Waar: Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België - Museum voor Oude en Moderne Kunst

- Victor Horta, een verloren wereld

nog tot 31 december

Een tentoonstelling over de sleutelmomenten in de carrière van Horta, de Brusselse architect die met zijn vernieuwende Art Nouveau, België maar toch vooral ons Brussel op de kaart zette. De expo wil vooral een noodkreet uitslaan tegenover de Brusselse beleidsmakers: maak werk van een degelijke conservatie. Meer informatie op www.autrique.be

Waar: Autriquehuis, Haachtsesteenweg 266, 1030 Schaarbeek

MUZIEK

- Fred Hersch Trio

14 november, 20:00

Fred Hersch is een pianovirtuoos die voor de gelegenheid bijgestaan wordt door John Hébert (contrabas) en Eric McPherson (drums). Aanleiding vormt zijn nieuw album Whirl, wederom een parel van een jazzplaat. Hersch is een oude bekende, reeds dertig jaar is hij actief in de jazzwereld waar hij aanvankelijk groot werd in de schaduw van Toots Thielemans en Joe Henderson

Waar: Bozar, zaal M

Prijs: €18-20

- The Rapture

14 november, 20:00

The Rapture werd met veel gedreun door het DFA-label op de kaart gezet en bracht in 2003 het memorabele "Echoes" uit. De New Yorkers putten hun invloeden uit een uiteenlopende verscheidenheid aan bands, zoals Led Zeppelin, The Cure of LCD Sound System, en hebben daaruit een zeer originele struise stijl weten te extraheren, schipperend tussen een explosie aan rock-, electro-, postpunk- en funkverwijzingen. Na vijf jaar stilte zijn ze terug met "In The Grace Of Your Love", een album dat resoluut de funk- en electronicakaart trekt en waarop men die bezwerende ritmes terugvindt die hun reputatie zo hebben waargemaakt.

Waar: Botanique, Orangerie

Prijs: €13-19 (Uitverkocht!)

- De Staat

17 november, 21:00

De Staat is het laatste jaar uitgegroeid tot één van Nederlands meest populaire alternatieve acts. Na hun bejubelde debuutalbum "Wait for Evolution" (2010) mocht de band aantreden op de grootste Europese festivals, als daar zijn Sziget, Lowlands, Glastonbury en Pinkpop. De toon was gezet en de drijfkracht groter dan ooit tevoren. Een nieuw album "Machinery" (2011) liet dan ook niet lang op zich wachten. "Machinery" wordt omschreven als een plaat vol 'modervette Psychofunk'. Een unieke kans dus om deze heren gratis en live aan het werk te zien!

Waar: KultuurKaffee, VUB

Prijs: gratis ◆

Data, prijzen, adressen etc. zijn allemaal onder voorbehoud. De redactie is niet verantwoordelijk voor enige foute informatie of wijzigingen.

Sarah Fellahi

Cafétip van de maand: Au Daringman

Locatie: Vlaamsesteenweg 37, 1000 Brussel

Au Daringman is zo'n cafeetje waar de toerist achteloos voorbijloopt. De al dan niet ingeweken of geïntegreerde Brusselaar daarentegen weet wel beter. Met die speciale neus voor authenticiteit heeft hij sowieso al wel eens een voet over de drempel gezet. Niet vreemd ook, zo onbekend is Au Daringman, ook wel eens Chez Martine genoemd, nu ook weer niet. Vraag dat maar aan Jan Decorte of Arno Hintjens.

Met de winter in aantocht is knusheid in ieder geval verzekerd: de onverstoorbare stoof zal er wel voor zorgen dat die wollen trui snel van het lijf getrokken wordt. Pintjes kosten er €1,90 maar denk eraan: neem voor de zekerheid uw lege bierglas mee naar de toog bij het bestellen van nog een voorlaatste rondje, zo groot is de voorraad immers niet. ♦

Daringmans facebookpagina

Colofon

Maandelijks studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: moeial@vub.ac.be

Web: www.vub.ac.be/moeial

+ facebook, twitter, issuu.com

Hoofdredacteur: Ruben Claesen

Adjunct-redacteur: Stéphanie Romans

Secretaris: Joren Janssens

Redactieleden: Nathaniël Bovin, Jeroen Derkinderen, Olivier Dieleman, Sarah Fellahi, Joren Janssens, Kenneth Pontzele, Piet Van de Velde, Pieter Jan Van Pevenage

Redactiemedewerkers: Sandro González-Maseda, Sarah Hamdi, Sara Leemans, Koen Torremans, Paola Verhaert, Irasema Villarreal en U

Fotografie: Sarah Fellahi, Sarah Hamdi, Kenneth Pontzele

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput

Eindredactie: Nathaniël Bovin, Ruben Claesen, Joren Janssens, Kenneth Pontzele, Stéphanie Romans, Paola Verhaert

- Jaarabonnement: 30 euro
- Rekening: 001-3413182-22
- Vermelding: "DE MOEIAL"
- Stuur uw adresgegevens naar moeial@vub.ac.be

Oplage: 1600 exemplaren
Formaat: 236 mm x 306 mm

V.U. : de Moeial

Afgiftekantoor 1050, Brussel 5

De oude doos werd weer van onder het stof gehaald.

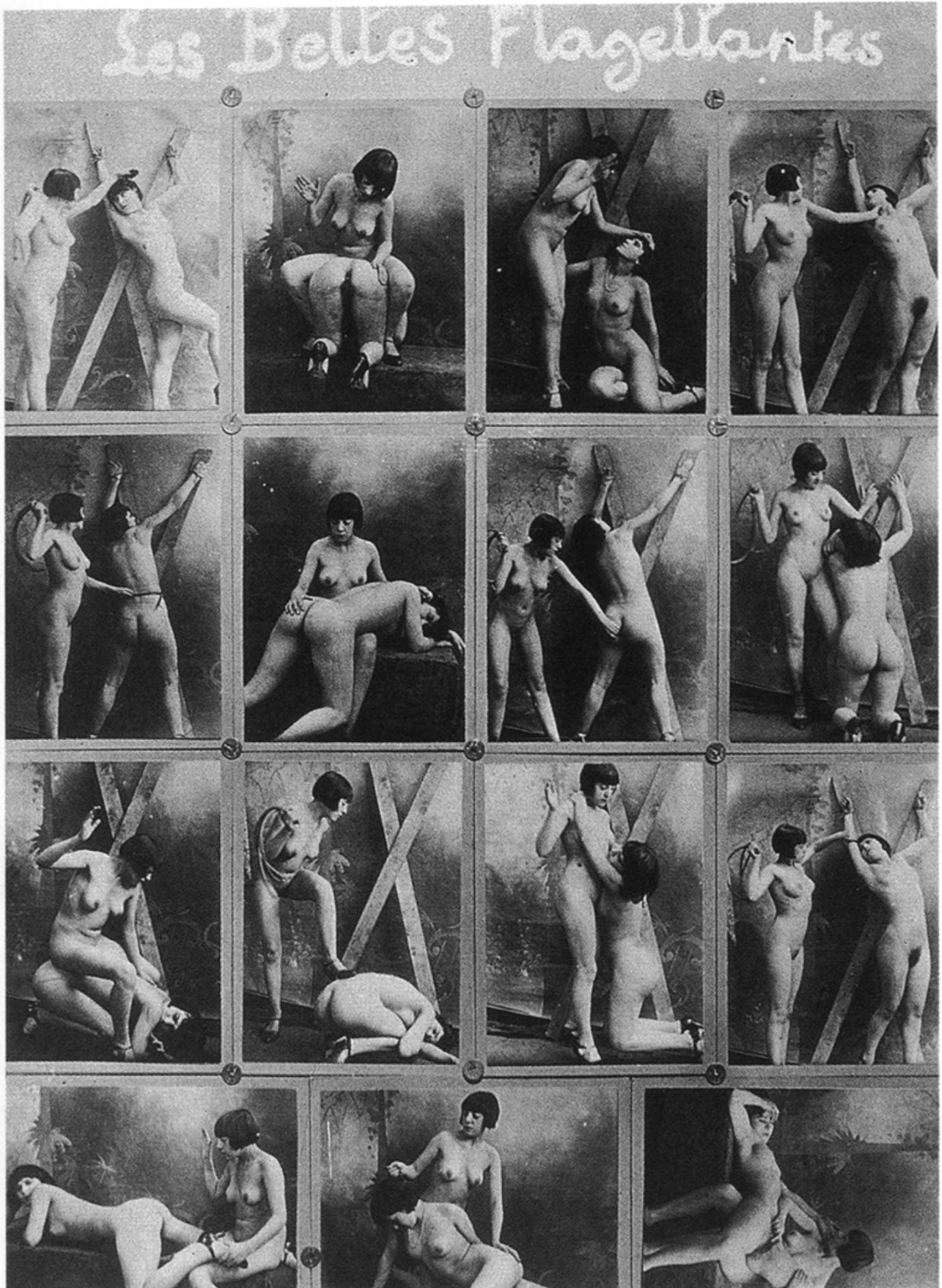
Voorwaar, iets waar de huidige redactie over kan meespreken!

Zin om mee te werken? Kom dan eens naar een redactievergadering!

Elke woensdag (uitgezonderd examenperiode) om 20 uur

Adres: Triomflaan 35, 1160 Oudergem

*Artikels die onder persoonlijke titel verschijnen, reflecteren de mening van de schrijver.
Waarschuwing: satire en sarcasme zijn vaak voorkomende stijlelementen.*

Niet alleen Eurozone in spreidstand